

ప్రతిది నము ప్రకటింపబడును 309233

VOL. 5. } టెన్ వట్టణము 1918 సం॥ అక్టోబరు నెల 16 వ తేది బుధవారము } No. 162
సంపుటము. ౫ } కాళియ క్తి నామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ శుద్ధ ఏకాదశి గం. } నంచిక ౧౬౨

కారణం: ఇది శ్రీభక్త్యోధిని యను నాటకము. సంఘరాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందునానుభవించింది. అందరూ జదివితీరవలయును కల 0-4-0 పోస్టేజీ కలదు. ప్రతికాకార్యాలయము, 7 రంబు కెట్టివీధి, మదరాసు.

మోహినీ లైలు: శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును. పెండ్లుకలు చాలకుండును. పెండ్లుకలు ననువుజేయును. నువాసనగలిగియుండును. 0-12-0 అమ్మతొండువడు డిహో, హంబాయి అండ్ మద్రాసు.

G. W. M. Reynold's Novels
Big Type Editions.

	Rs. A.
1 The Young Fisherman or The Spirit of the Lake. Complete.	0 10
2 Mary Price or The Memoirs of a Maid-Servant in 8 Vols.	5 0
3 Bronze Statue or the Virgin's Kiss in 4 Vols.	2 0
4 Loves of the Harem in 4 Vols.	5 0
5 Canonbury House in or The (Queen's Prophecy) 3 Vols.	2 4
6 The Mysteries of Old London in 3 Vols.	2 4
7 Rosa Lambert or Memoirs of a Clergyman's Daughter in 4 Vols.	3 0
8 Pope Joan or the Female Pontiff in 3 Vols.	1 12
9 Faust—A Romance in 2 Vols.	1 8
10 Soldier's Wife in 2 Vols.	1 4
11 Robert Macaire or The French Bandit in England in 2 Vols.	1 9
12 Margaret or The Discarded Queen in 4 Vols.	3 0
13 The Seamstress or The White Slave of England in 2 Vols.	1 0
14 Mysteries of Paris by Eugene Sue in 2 Vols.	1 0

SUPERIOR WATCH CO.
536 Post Box 167 (A) Madras. E.

301 పాశ్చాత్య వేంకటాచల 524

పండితులవారి సిద్ధాంతములు.

లోకామయవార కస్తూరిమాత్ర ల సుప్రసిద్ధులను పరికింపుడు.

ప్రతి వత్సరమునను అక్షరాలలోని నీ సాహిత్య విక్రయం బడుచున్నది.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సింఘా, మలియన్స్, గోవా, ఫీజి, విలెండ్, ఈస్టాఫ్రికా, యన్నా ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధాంతమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

సుహృద్గము "ఒకేయొక లోకామయవార" కన్నా మృత్యుల నీసా మీ యింట నున్న యెడల, మాటికి తైద్యుల నమయమును, నిరీక్షించి, యెర్రపెట్టుకొనుట కప్పిపోవును.

శిలపము, శిలవాతము, అక్షిర్ణము, పార్శ్వవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధము, దగ్గు, వెజము వొప్పి, బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, విన్న విడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు సకల రోగములను, ఈ సిద్ధాంతముతో కేవలమే కాశ్చర్యముగా పోయి గుణము గలుగును.

తైద్యులలో సకలవిధములగునట్టియు సుఖయోగ రములగు కర్మాటక మూలికలనుండియే యావధములు తయారు చేయుచుండురు.

నిజస్థైర్య యావ్యాపార గురువులు, ప్రతి నీసాయం దును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానప్రక్రము, ప్రతి నీసాతో గూడి యుండును. 260 మాత్రమున నీసా కలకా, మృత్యు.

6 నీసాల కొకసారి తెప్పించుకొనిన యింట భిక్షుతోచేరి మా 1-8-0
12. నీసా లొకసారి కొనిన 2-12-0
24. నీసా లొకసారి కొనిన 5-0-0

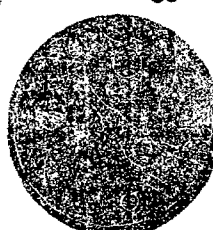
కమలగోగములకు మాబద్ధ ఆయుర్వేదము సిద్ధాంతముల దొరకును.

నిలాసము: శ్రీ నీతారామవైద్యుల, మైసూరు.

తమ కార్యములను సకాలములో నెరవేర్చుకొను నిశ్చయించు జనులందరును "ఎలెక్ట్రా" వాచిని కొన్నచో చాల సహాయమును పొందెదరు. సరియైన కాలములో తమ సంకేతిక స్థలములకు పోగలరు.

"ఎలెక్ట్రా" (1049)

ఎలెక్ట్రా తమ నడక చాల దివ్యముగనుండును. గడియారమంతయు శ్రేష్ఠమైన పరికరములతో చేయబడినది.

బెర్న్ లో 1914 సం॥న జరిగిన కాతీయ వస్తుప్రదర్శనమున గ్యాలెటె స్వీసు ఎలెక్ట్రావాచికి గొప్పబహుమతి (గ్యాలెటె ప్రీమియ) ఒసంగబడినది. గొప్ప బహుమానము.

గ్వాల్ టే కం పె నీ, స్విస్ మే డు.

నమ్మక శైలనగడియారములు. చౌకధరలు. పలువిధములగు వాచీలుగలవు. ప్రతిచోట నుదొరకును.

ఏజంట్లు: జి. ఇ. సంవత్తు శెట్టి అండు కో, ఎస్. ప్లెన్ డు, మదరాసు.

కుంతలైక్ వాసనలైలుము. (1299)

కుంతలైక్ తలనూనెను గురించి నుప్ర సిద్ధ పురుషులగు డాక్టరు సర్ రవీంద్రుడు మున్నగువారంతగ పొగడినవాలులను మీరు చూచినచో వారట్లు వ్రాసినందులకు మీరు ఆశ్చర్యమును తప్పక పొందుదురు. పెంట్లుక స్థానములను బలపరచి తిరుగములక లెత్తించును. ఎప్పటియట్లు నిండు జుట్టుకలిగి సంకోపముగ నుండగలరు. కుంతలైక్ మీరు చేసిన ఇట్టిమేలును ఇతరులకు చెప్పి వుండగ మీరుండదగునా? మీ కుంతలైక్ ను నూనెను రెండు మాసములనుండి వాడుచున్నారము. మా బంధువులలో కొకరు చాలకాలమునుండి పెంట్లుకలు రాలిపోవుటచే వ్యసనపడుచున్నవారు. ఒక నెల కుంతలైక్ ను వాడిన పిమ్మట జుట్టు మరల పూర్తిగ పెరిగినది. వంచి నువాసన గూడ కలది. వాసన రానికొనినపిదప కూడ పోజాలదు. మదరాసు రాజధాని స్వామి కాజుకోర్టు ప్రధాన న్యాయాధికారి (చీఫ్ జడ్జి) సి. శృష్ణక్ (అక్సుఫర్స్) వారు అటులాగా రిట్లు వ్రాసియున్నారు:

నేను మీ తలనూనెను పరిశుభద్రవ్యమును వాడియుంటిని. ఇండియాలో నేను జూచినంతవరకు ఇవి చాల ప్రశంసమైనవని నొక్కి చెప్పగలను.

మదరాసు ఎగ్జిజింక్ కార్యదర్శి డి. వి. మానుమంతి రావు గారిట్లు వ్రాసిరి:—

ఇట్టి పరిశుభద్రవ్యములు భారతీయులచే కయ్యుచేయబడుటచే భారతీయుల ప్రతిభా విశేషమును వారి ఉత్సాహము లెల్లనుగుచున్నవి.

For Prices terms of Sub-Agency to
K. N. V. Iyer & Co., Thambuchetty Street, MADRAS.

నలు ఏజన్సీ వరకులు యున్నగువాటిని కోరువారు, మదరాసు, రంబు కెట్టి వీధిలో నున్న మా పోజ ఏజంటులు కే. ఎన్. వి. అయ్యరు అండు కంపెనీవారికి వ్రాసికొనవచ్చును.

BOSE, Manufacturing Perfumer, 61/3 Bowbazar Street, CALCUTTA.

కాకినాడ వార్తలు
(మాస్టర్స్ వితరణనియోజనం)

విద్యుత్
కాకినాడ, ఆక్టోబరు 10:- మా జిల్లా కలెక్టరు రైసు దొరగారు వై నెల 1-వ తేదీనండి సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగమున చాలించుకొని స్వదేశమున కేసుదరని రూఢిగా తెలియచెప్పిరి. వీరిస్థానమున నిచటి కవర వత్తుగో యింకను బయలుబడలేదు. సాదరింగ్ మాం; జే. ఎస్. రాయగార్ల పేర్ల చెప్పకొనుచున్న విషయము.

గానసభ
కాకినాడ సరస్వతి గానసభవారు దసరాదినములలో యథాప్రకారము కాళిదాసభమున గానసభలను జరిపించుచున్నారు. జైత్రయోధులు, దాక్షిణ్యతులు, గాయకుల గానసంఖ్యాకులుగా నున్నారు. చెన్నపురి వాసినియగు కీపుటి సరస్వతిబాయి యనునామె ఈ పండుగ దినములలో మొక సాయంకాలమున వారికి యెవ్వనట. గానసభ యారంభమైన వెనుక గాయకులకు తత్సభయం దనకామిచ్చుట కదియే మొదటితూరయని తోచుచున్నది. యథాప్రకారము గత వత్సరపు సభయొక్క ఆదాయ వ్యయపట్టికూడ ప్రచురించి నట్లు కనుపడదు.

కాలమానసితి
వర్ష మపునాపమయ్యెను. పగలు నూర్చుకొని యెక్కువగా నున్నది. రాత్రికాలములో ఉక్కుగానగును. పంటలు పసిగానండక పోవుటలో వింతలేదు. బసంగిధాన్యము కోతకు కచ్చినది. ఫలలో తగ్గుదల కానరావచ్చును.

పరపతిసంఘము
ఈ యేడు రెండవపంట వైరులకు ఎరువులను సప్లయ చేయుటకు కొందురు, ఊలపల్లి, అనపర్తి పరపతి సంఘములవారు పూనుకొందు రనియె, అగ్రికల్చరల్ డైరెక్టరుగారి ద్వారా రూ 10,000 ల కిన్నుతుకల ఎరువులు ఖరీదుచేయబడుననియు వినుచున్నాము. జిల్లావ్యాప్తికిం గు యూనియనువారి సాలుసరి సభవై నెల మూడవ వారమున జరుపబడును. గోదావరి జిల్లా కో ఆపరేటివు కాన్ఫరెన్సు నవంబరు 28, 24 తేదీలను ఆమలాపురమున జరుపుటకు నాతాలూకా యూనియను వారు తీర్మానించిరి.

సారావిక్రయము.
సంక్రాంతి రెండుదినములు, తెనుగు సంవత్సరాది, దసరా, విశాఖక చతుర్థి, దీపావళి, శ్రీరామనవమి (మొదటి 5 దినములు) రంజాత్, బక్రీదు, మొహరం పండుగులలో రాజపుషేంద్రవరమున సారా విక్రయములను మూసివేయుటకు నా జ్ఞాపించవలసినదని రాజపుషేంద్రవరము మ్యునిసిపల్ కాన్సిలు వారి నెల 8 వ తేదీన జరిగిన మీటింగులో తీర్మానించిరి. కాకినాడ, పెద్దాపురము మ్యునిసిపలు కాన్సిలులవారుకూడ నిష్పరకారమే తీర్మానించిరి. కాకినాడలో నిది యరులుజరుగుటకు కలెక్టరు గా నిదిగతే యాజ్ఞాపించిరి.

ఆరోగ్యవిషయములు.
జిల్లా సర్జనుగారికి సహాయో ద్యోగియగుగా నుండి జిల్లా యారోగ్యమున కరివెల్లుచుండుటకు నియమింపబడిన కాకినాటి అసిస్టెంటు హోదావలన జిల్లాకు లేకపోయి లాభము లేకున్నదని కలెక్టరు, తాలూకా బోర్డులవారు, జిల్లా సంఘము వారు, మండలసభలవారు, కొన్ని సంవత్సరములనుండి యిట్టి ప్రాయముల వెలిబుచ్చుచుండిరి. గత మూడు ప్రాంతీయ ప్రభుత్వ మిటింగులో కలెక్టరుగారును, దుగ్గిరాల నూర్మప్రకాశ్ రావుగారును ఆ యాద్యోగముయొక్క నిద్రుయోజనత్యమును గురించి వివరముగ దెలిపినవెనుక నీజిల్లాలో నా యాద్యోగమున తీసివేయుటకు బోర్డువారు తీర్మానించిరి.

వైద్యము.
జిల్లాలో యువానీ వైద్యవిధానమున సేర్పడుటకు 25 లు వేతనమున, కలకత్తా, చెన్నపురులలో నాయుర్వేద విద్యానవనము నేర్చుటకు రూ 25, 20 లు వేతనమును ముగ్గురు విద్యార్థులకు మూడేండ్లవరకు నిచ్చుటకు డిప్రెట్టు బోర్డువారు నిర్ణయించిరి. దీనికి దొరతనమువారి మంజూరు కావలెను.

సిమిలో వసతి:- 1919 లో యధికారమున ఇండియా దొరతనమువారు ఉద్యోగుల హోటలులలో నైకోద్యోగులకు బసలియ్యవలసి విచ్చునుగాన హోటలులలోనున్న విడిమగ్గులను ఎప్పటికప్పుడు హోటలులలోనుండి వెల్లిపొనలసి విచ్చునని ఇండియా దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

మహారాజా హైస్కూలులు
(1912 సం. లో స్థాపించబడినది.)
చెన్నపురి రాజధానిలో ముఖ్యమున ఇండియా హోటలు ఇండియ. నెం. 121 ఆర్.మి.సి.ఎ.పి.సి, మద్రాసు. (వ్రాకోక్రమ ఎరుగగా) (1102)
ట్రాంస్మిట్ అతిసమీపముగానున్న పట్టణమధ్యమందున్నది. ప్రయాణికులకు విద్యార్థులకు విడిసియుండుటకు భవన భోజనోపాయములకున్న స్వగృహసౌఖ్యములకున్న తగు ఏర్పాట్లున్నవి. మిడ్లెలో గదులు ఎల్లెక్కో దీపాపాయములు ఆసనాదిభోగద్రవ్యములు యున్నవి. గాలి బాగావచ్చును కాకాదిభోజనము పూట 1-కి రూ. 0-4-0.
ప్రకృతమయన కాకాదిభోజనము, లేక మాంసాదిభోజనము, ఫలహారములు, అనుభవముగల సొండువులవలన తియ్యద చేయబడిపొందువు లేక యూరోపియనుపద్ధతిప్రకారం వడ్డించబడును. విద్యార్థులకు తక్కువ రేటు.
ఈ హోటలు బర్మా, సిలీస్, యూరోపు, ఇండియా, కన్యాకేశములం దంతటను సంచాముచేసి వచ్చియుండు ఒక అనుభవము గల నాయకుని మ్యానేజిమెంటులో యున్నది. చార్జీలు గులభముగా నుండును.

విప్రేక్షా సహితమున డా. పి. డి. సావంతుని వనోపది సారసపర్తి
అపరిశుద్ధి రక్తములను జనించు జాడ్యములకు కీటుముచంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను తొలగించు. ప్రాంతమెప్పులను అన్ని విధములకున గలగు చర్మ రోగములను పోగొట్టును. (28)
మిక్కిలి కేక్రివంతైన వీరక్రమకారిణి
వనోపది సారసపర్తి గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి సాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కార్యంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టిరక్తమును శుభ్రపరును. శరీరారోగ్యమును గలగజేయును. 16 రోజులకు పండుటకు 4 టోన్సు బుడ్డిలో అప్పుబడును.
పాప్రైటరు:- పి. డి. సావంత్,
44. ఫననవాడి, నెం 2 బొంబాయి
Proprietor: P. D. SAVANT,
Faneewadi, No. 144, No. 2, BOMBAY.

గోదావరి హిందూసమాజమువారి భగవద్గీతా పరీక్షా ఫలితములను గూర్చి విద్యార్థి యొక రిక్టు వ్రాయుచున్నాడు: ఈ పరీక్షలు ప్రతిసంవత్సరమున జూలై నెల రెండవ యానీవారమున వివిధస్థలములందు జరుపబడుచున్నవి. అందుల పరీక్షల నియంత్రణమును విద్యార్థులకు హిందూ తత్వశాస్త్రవిషయ కజ్ఞానోదయమును గలగజేయునని యొరుల్లు వి. ఏతత్పరీక్షయందు విశేష గుణములు సంపాదించువారికి బహుమతు లియించబడుచుండెడివి. ఫలితములు నెవ్వెంబరు రెండవ వారంతము వందు బ్రకటింపబడుచుండెడివి. ఈ సంవత్సర మిట్లుగా క నెటికిని బ్రకటింపం బడినది. ఎట్లును నింతవరకు పరీక్షాఫలితములు వెలవడ కుండుటకు గారితో సమాజము వారి నెన్నుచున్నది. దానివలన వీరిఫలితము తెన్నుటికైన వెలువడునా యను సందేయము కొందరి డెందంబుల గొందలయం దించుచున్న యది. ఇక నైన బరీక్షా ఫలితములు ద్వంద్వబ్రకటింపి సందితమును బా నెవరు గాక!

కె. ఎస్. ముత్యయ్యగారి
ప్రఖ్యాతిచెందిన
సారపట్టు అంగవస్త్రములు, చీరలు,
ప్రతిదినమున బాగా ఉత్తికట్టుకొనుటకు చాల
య్యుక్తమైంది. చాల చోటగాను బట్టలు మేలుగాను
ఉండును.
6 మారలు 44 అంగులములు క్రయము రూ 4-12-0
7 " 50 " " " 5-0-0
1 " 50 " " " 6-8-0
" 7-8-0
16 మారలు చీర 44 అంగులములు " 13-0-0
మొదలు " 18-0-0
12 మారలు 42 అంగులములు " 9-0-0
మొదలు " 12-0-0
అన్ని విధములైన పట్టురకములు దొరకును.
క్యాటలాగు ఉచితము.
K. S. Mathiah & Co.,
SILK HOUSE, BENARES CITY.

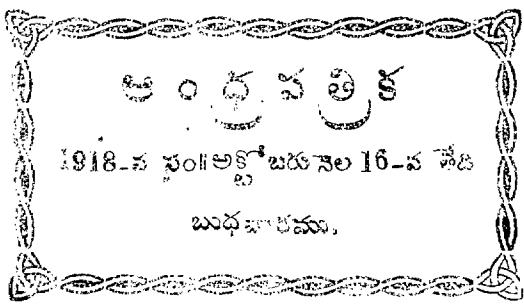

మిక్కిలి మనోహరముగ నువాసన 128
(రెజిస్టరు కాబడినది.) **ఆటో దిల్ బహార్.** (రెజిస్టరు కాబడినది.)
ఇప్పుటికాలపు రుచి కనుపడునది, సాటిలేని మనోజ్ఞ మన నువాసనగలది. అల్పాహారముగాని, సారాయముగాని, చేర్చుకొనకే సిద్ధము చేయబడిన కేవల పుష్కసారము.
నీ కువాలపై కొన్ని దిండువులు చిలుకరించినచో, మనోగ్యమగు నువాసన నిన్నులవరించును.
ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.
ఇన్నునైజా (అర ద్రాం) సీసా 1-కి రు 0-8-0
చిద్ధరకము నైజా 1-ద్రాం " " 0-12-0
వేరొక సీసా 2 " " " 1-4-0
వెద్దనైజా 4 " లేక 1 టోన్సు " " 2-0-0
వి. వి. ఖర్చు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము
శుభ్రై, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిమపులను దొరకును. దీని ఆశేరుగు నకలు పెట్టుకొనుట, కాపుర, తాము కొనునపుడు సీసానైజాను, కాపురనైజాను ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరును పరికిరింపుడు ఈ ఆటో దిల్ బహార్ అను సులభములను పరికిరింపలేదు గోరువారి దిగువనాటి ప్రాంతమున ఆటోదిల్ బహార్ గువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.
హామెంటులు: ఆంగ్లం, ఇండియా (దగ్గ అంగుల కమిటీ కంపెనీ నెం. 155, జుమ్మా మసీదు వీధి, బొంబాయి.
మద్రాసు యేంజింటు:- మెహబూబ్ పురుషోత్తంజూర్, వై.నాబాబుగోడ్డు, మద్రాసు

వైగుభయము లేదు.
వైద్యరత్న నండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి
వైగు వైగు (1045)
ని వార కొ మ భ ము లు
మా మందులు గడచిన యెరువరి కర్మములగు ఇండియా, బర్మా, సిలీస్, కేరళములందును, స్వదేశీ సంస్థానముల యందును అనేక వైగు రోగులను కాపాడుట లోగవిధము. మేము తెలుపు విధానముల ననుసరించి
వైగు సోకదు.
ప్రామాణికముగ 5 టోన్సుల బుడ్డి 0-1-0-0 | కేవలపుష్కరం 1 టోన్సు బుడ్డి 0-1-0-0
దిల్ 5 " " 0-0-0-0 | దిల్ 1 " " 0-0-0-0
పూర్వోక్త పోషకము.
రోగి వివాసము:- "వండిట్" మదరాస్.
అ యా ర్వేదాశ్రమం, 24, ఆచారప్పనోవీధి, జి.టి. మదరాసు.

[illegible]

వాణివరణి కాశ్యపుడు.

పురాతన వస్తు పరిశోధనము

మదరాసు రాజధానియందలి పురాతన వస్తు పరిశోధన శాఖవారి 1917-18-వ సంవత్సరపు కార్యనివేదికను మా కార్యాలయము జేరినది. ఇందీ శాఖవారు నిర్వహించిన కార్యమును, వీరి పరిశోధనా ఫలితములగు శ్రీశైల, చేజర్ల దేవాలయ చారిత్రములను లిఖితములై యున్నవి. వీరికి లభ్యమైన మహాబలిపురము, హంపీ శిథిలవస్తువులు ప్రయాణికుల విజ్ఞానముపార్జనార్థము కమలాపురమునంద నున్న సత్రములలో నుంచబడినవి. శిథిలమై, భూగర్భమున బడియున్న పురాతన వస్తుపరిశోధన మీ వత్సరమున జరుగకుండుట సంతృప్తికరముగ లేదు. ఇందులకు ప్రభుత్వము వారిచే నొసంగబడిన 1000 రూప్యములు తిరిగి వాడుకను చేయబడినవి. ఈ పనిని చేయుటకు చాలకాలము వివిధ ప్రదేశములకు బోయి, అచ్చట నివసించియుండు టనసరమనియు, ఇందులకు తగిన కాలము చాలకుండుటచే ఈ పనిని ప్రస్తుతము వదలివేయవలసివచ్చిన దనియు మాపరిశ్రమించుట నుడువు కావలయు సందర్భములగు లేవు. ఇందులకు తగిన కారణముగూడ కన్పట్టలేదు. కడప, బళ్లారి, చిత్తూరు, గుంటూరు, కోయంబత్తూరు మున్నగు మండలములలో నీ శాఖాద్యోగి యీ వత్సరమున 146 దినములు సంచారము చేసెను. చిత్తూరు మండలమునందున్న చంద్రగిరి కోటయు, గుంటూరు మండలముననున్న అమరావతి స్తూపమును, కడప మండలములోని దనవల పాడు జెయు దేవాలయమును మరమ్మతు చేయవలసినదని సూచించబడినది. మహాబలిపురము, హంపీ శిథిలములు మున్నగు వానివద్దకు సులభముగ బోవుటకై సుంచిమార్గములు వేయబడుచున్నవి. ఈ పురాతన వస్తువులలో ననేకములు ఆంధ్రదేశమున లభించుటయు, అవి ఆంధ్రదేశ చరిత్ర జ్ఞానాభివృద్ధి కుపకరించు చుండుటయు సంతోషప్రదము. చంద్రగిరికి కొంత దూరమున నున్న మంగపురములోని విష్ణుదేవతము విజయనగర సామ్రాజ్య కాలపు ట్టెర భాగమునకు జెందినట్లు అగపడుచున్నది. వీని కొండలోని పరిసింహాలయము మరమ్మతును కోరుచున్నది. ఇందు ముఖ్యముగ శ్రీశైలమునందలి నుల్లికార్జున దేవాలయమునుండియు, గుంటూరు మండలముననున్న చేజర్లలోని కపోతేశ్వరుని శిలయును గూర్చియు ఆంధ్రదేశ కీషయికి చారిత్రాంశము లనేకములు చెలియుచున్నవి. వానిందుకి గనుగొందము.

శ్రీశైలము అతిప్రాచీన ప్రదేశముని నిరూపించుటకనేక నిదర్శనములు కలవు. ఇది కర్నూలు మండలమున, మహారాజ్య సుధ్యముగ నున్నది. ఈ భారతమున నీ ప్రదేశము పేర్కొనబడినది. "పుల మాహాత్మ్యము" అను గ్రంథమున నీపుణ్య ప్రమును గుఱించి, గుప్తవంశస్థుడగు చంద్రపుని కుమార్తె యగు గుప్తవతి యను నామ శైలనివాసి యగు దేవుని వంశ, ఆతనికి అనుమున ముల్లికామాళికల నర్పించుచు, తుట్ట

తుడ కాతని బరిణయ మాడె నని వ్రాయబడి యుండుటచే, క్రీస్తు శకమునకు బూర్వము కొన్ని శతాబ్దాలనుండియు ఈ ప్రదేశము వన్నె వడసి యుండె నని చెప్పుటకు వీలు కలుగు చు న్నది. మరియు, క్రీ. వె. 7-8 శతాబ్దాలలో వ్రాయబడిన "దేవారము" అను పుస్తకమున నీ స్థలము పేర్కొనబడి యుండెను. ఇచ్చటి జనసామాన్యమున ప్రబలియున్న కథలు గూడ ఈ ప్రదేశ ప్రాచీనతను బలపఱచుచున్నవి.

ఇచ్చటి దేవాలయము కూడ అనేకశతాబ్దాలకు బూర్వమే నిర్మితమైనదని యీ లభించు పురాతన వస్తువులవలన తేటతెల్లము కాగలదు. ఇచ్చట చాళిమతవివక్షతయు, శ్రీపురుషవిభేదమును ఇప్పటికిని పాటించబడక పోవుట అత్యశ్చర్యకరము. ఇందుమూలమున నీ ఆచారము బౌద్ధ మతకాలమున ననుసరింపబడిన దని యూహించవలసి వచ్చుచున్నది. దేవతమునకు రెండుమైదూరము ననున్న పాతాళగంగవలకును గల మెట్లను రెడ్డిరాజగు వేమరెడ్డి 14 శతాబ్దారంభమున కట్టించె నని అచ్చట నున్న లిఖితఫలకములవలన తెలియుచున్నది. ఈ శతాబ్దమున ఆంధ్రదేశము నేలచున్న కాకతీయవంశస్థుడగు ప్రతాపరుద్రదేవుని పాలనమున నిది యున్నట్లు తెలుపునట్టి నిదర్శనములు కలవు. పిమ్మట రాజులును రాణులును ఈ దేవాలయము ననేకవిధముల నభివృద్ధికి దెచ్చుటకు ప్రయత్నించిరి. వేమరెడ్డిపుత్రుడగు అన్నమరెడ్డి వీరమంట్ల పమును నిర్మించెను. ఇచ్చట కాంగ్లా వీరు లనేకులు తమ భక్త్యావేశముతో మైమఱచి తమ ప్రాణములను భగవంతున కర్పించుచుండిరను వదంతికలను. 15-వ శతాబ్దిని విజయనగరసామ్రాజ్యాధీశుడగు రెండవ హరి హరుడు (1405) ముఖములపమును కట్టించెను. ఈ వంశస్థుడగు వీరప్రతాపప్రాధదేవమహారాజు తన సోదరితోవచ్చి యిచ్చటిదేవుని సందర్శించెను. 15-వ శతాబ్దాంతమున వీరిని పాలిదోలి రాజ్యము నాక్రమించిన సాళువ వంశస్థు లీశైలముపై గొన్ని తటాకముల నిర్మించి, వానిని, దేవతమునకు బహుమానముగ నొసంగిరి. వీరి పిమ్మట మరల స్వీయరాజ్య సంపాదనము గావించుకొనిన విజయనగరరాజులలో నొకడగు వీరనరసింహరాయ లిచ్చటి దేవుని సందర్శించెను. విషయము లిఖితరూపమున గాన వచ్చుచున్నది. 16-వ శతాబ్దమున శ్రీశైలమును, తత్పరిసరప్రదేశములను విజయనగరసామ్రాజ్యమున జేర్చబడినవి. ఇచ్చట కృష్ణదేవరాయలచే నియమితుడగు చంద్రశేఖరరాయ లను గవర్నరుచే ఈ ప్రదేశము పాలింపబడు చుండెను. కృష్ణరాయలు రథము వీధిని నిర్మించెను. ఈ వీధుల తీరు చూచినను, ఇప్పుడు శిథిలమైయున్న బజారు గాంచినను, శ్రీశైల మొకానొకప్పుడు ప్రఖ్యాతి వహించిన పట్టణరాజమని యెల్లరకు దోపకపోదు. ఈ చంద్రశేఖరరాయ లీ దేవాలయమున కొక బంగారు నందిని, భృంగిని ఒసంగియుండెను. మహమ్మదీయు లీ ప్రదేశముపై దండెత్తిన పిమ్మట నిది వదలివేయబడెను. 18-వ శతాబ్దమున మనవాది ఖానుడు బాడవెడలిన పిదప నీచ్చట మిగిలిన కొలదిమందియు, ఈ ప్రదేశమును వదలి వేయబడెననిది నిర్మాణవ్యవహాయము.

శ్రీశైలదేవాలయమునందలి దిగ్రహములత్వంతరమణియములుగ నున్నవి. రాజపోషణ మపారముగ నుండుటయే యిట్టి శిల్పిచాతుర్యమునకును, ఇట్టి బాస్తుప్రాశస్త్యమునకును కారణమని యూహించవచ్చును. 18-వ శతాబ్దమున గోడలును, కప్పును గూడ గిట్టుచేయబడిన యిత్రడి రేకులతో గప్పబడి, కడురమణియముగ గన్నట్లుచుండె నని అప్పుడు

దానిని చూచిన మేకాంజీగారు వ్రాసియున్నారు. పార్వతీశరమేశ్వరుల ప్రతిమల చిత్రించు విధానమును పరిశీలించితిమని అవి 16-వ శతాబ్దమునకు జెందినవని చెప్పవచ్చును.

ఇక చేజర్లలోని కపోతేశ్వరాలయమును గూర్చి యిండుక పరిశీలించెము. ఈ ప్రదేశము నర్సారావుపేటకు 15 మైళ్ల దూరమున నున్నది. పూర్వము శిలి చక్రవర్తి యిచ్చటకు కపోత ప్రాణసంరక్షణార్థము తన తరీఫము నొసంగ నను పురాణాధను టట్టి యీ నామము దీని కన్వయము గావించబడెను. ఇచ్చట లింగమున రెండు రంధ్రము లున్నవి. అందొక రంధ్రమున నెంత నీటిని పోసినను అది పండదు. ఇది యొక చమత్కారమగు విధానమునలన సాధ్యమైనది. ఈ సాధనమును, చదునైన వైకృత్తును గలిగియుండుటచే ప్రభుమున నిది యొక బౌద్ధదేవాలయమనియు, పిమ్మట దీనిని 7-8 శతాబ్దాలమందు హిందవులు ఆక్రమించిరని తెలగలదు. ఇది కృష్ణామండలములోనున్న గుంటపల్లిలోని బౌద్ధదేవాలయము బోలి యుండుటచే ఈ అభిప్రాయము దృఢపడుచున్నది.

ఈ విధముగ ఆంధ్రదేశమున నిక యెన్నియో ప్రాచీన వస్తువులు లభించు స్థలములు కలవు. వాని నన్నిటిని పరిశోధించువారు కావలయును. ఈ విషయమున ప్రభుత్వమువారు చేయు ప్రయత్నములు చాలవు. ప్రత్యేకముగ నీ విషయమున అభిరుచి గల ఆంధ్రు లీ ప్రయత్నమునకు గడుగు లుపసరము. ఈ శాఖవారు కూడ వికను ఎక్కుడు కార్యదీక్షతో వర్తించెదరు గాక!

ఇంట్ల యెంజా జ్వరము

ఈ జ్వరము మదరాసు నగరమున నానాటికి వృద్ధియగుచున్నది. గత వారమున నీ వ్యాధి మూలమున మైలునకు 97 వంతున ప్రజలు మరణించుచుండగా, ఈ వారమున ఆ సంఖ్య 170.3 వలకును హెచ్చట సంతాపకరము. గత సోమ వారమున 328 నుండి మరణించినట్టివగుండియు, 11-వ తేది గురువారము నభకు వీరి సంఖ్య కొంచెము తగ్గుచుండినట్లు గన్పట్టినది. తండ్రియార్పేట, ఏనుబాపులు, కరశువాకము, కీల్పాకు, చింతాద్రి పేట, తిరువళిక్కిణి, రాయపేట ఈ ప్రదేశములలో నీ వ్యాధి ప్రబలముగ నున్నది. ఈ వార ప్రారంభము నుండియు వైద్యశాలాధికారులును, పురపాలక సంఘమువారును రోగినివారణార్థము ఏర్పాటుల జేయుచున్నారని ఆరోగ్యోద్యోగి దెలిపియుండెను. ఈ నగరమున 26 వివిధ ప్రదేశములలో ఉదయము 7 గంటలు మొదలు 11 గంటలవఱకును, సాయంతాలము 2 గంటలు మొదలు 5 గంటలవఱకును బేషధము ఉచితముగ నొసంగుట కేర్పాటులు చేయబడినవి. ఆ ప్రదేశముల నాయములను వేకటాచో ప్రచురించి యుంటిమి. కాని, యిచ్చటికి వచ్చువారి సంఖ్య లత్యధికముగ నుండుటచే నివి ప్రమతాపసరమునకు చాలవని వేతేచెప్ప నవసరములేదు. అందుమూలము ననే ప్రతిడివిజనులోను 20 వైద్యశాలలను తాత్కాలికముగ నెలకొల్పవలసిన దని మ్మినటి దినమున జరిగిన పురపాలక సంఘ సమావేశమున రావు బహదూరు రాజశాలాచార్యురగా రొక తీర్మానము ను ప పాదించిరి. ఈ తీర్మానము మోదితమైనది. తదనుగుణముగ వైద్యశాలలను విరివిగ పురుపాలక సంఘమువారు నిర్మించెదరు గాక యని కోరుచున్నాము. మరియు, ఈ వ్యాధి ప్రబలియున్న ప్రదేశము

లకు అవసరముగ బోయి చికిత్స చేయుటకు రెండు మోటారుబండ్లు ఎప్పుడును సిద్ధముగ నుంచబడి నవి. మాలవల్లెలకు వైద్యోద్యోగులుపోయి అచ్చటివారి జేమము నరయుచున్నారు. ఇంతే గాక, జేశభావలో ఈవ్యాధిని గుఱించి కరపత్రములు పంచిపెట్టబడుచున్నవి. గాని జన సామాన్యము దారిద్ర్యపీడితులై పొట్టనిండ కూడులేక యుండుటచే, యీ ప్రయత్నములన్నియు నిష్ఫలములగుట తటస్థించుచున్నది. కావున, రోగులకు వలయు సాహాయ్యమును, పాలను పైన పేర్కొనబడిన మోటారుబండ్లతో గాని పోయి, యొసంగినయెడల వారు గైకొను బోషణము పనిజేసి, వారు రోగినిముక్తులగుట తటస్థించును. ఈయద్యమమునకు ధనసహాయ మపారముగ గావలయును. పురపాలక సంఘమువారే యీ భారమును వహించవలె ననుట పాడిగాదు; వారు నీవిని వహించ నశక్తులు. కావున నిష్పట్టున ప్రభుత్వమువారు మిన్నగుండక, ప్రజాజేమమునకై నానుభూతిపూర్వకముగ కృషి సలిపి, ధన సహాయ మొనర్చెదరు గాక యని కోరుచున్నాము.

హుగ్లీ - చిన్నరా పురపాలకసంఘము

కఠిన శాసనప్రయోగము వలన భారతదేశ మంతయు అల్లుడికి నట్లుడుకుచున్నది. ఇదివఱకు వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమును, పత్రికా స్వాతంత్ర్యమును మాత్రమే నిరోధితము లగుచుండినవి. కాని యిటీవల నొకనూతన నిరోధితము బయలుదేరినది. పురపాలక సంఘస్వాతంత్ర్యము కూడ జేమముగ లేకుండుదినములు సంప్రాప్తించినట్లుతోచుచున్నది. బరద్యాను మ్యునిసిపాలిటీ స్థితి మనకెల్లరకు దెలిసి యే యున్నది. హుగ్లీ చిన్నరా మ్యునిసిపాలిటీ కి కూడ నిమగ్నతయే పట్టినదని తెలియుచున్నది. ఈ పురపాలక సంఘసభ్యులు తమకార్యనిర్వహణమును చాల నలక్ష్యముచేసి ర ని యు, వారి కీ విషయమున తగినసామర్థ్యములేదనియు ప్రభుత్వమువారికి దోచుటచే ఈ విషయమున వారు దీనిలోచనము గావించి యీ చర్యకు గడంగిరట. ప్రభుత్వము వారు పొరిని అనేకవిధముల వారింపినను కార్యము లేకపోయినదట. కావున, నీ పురపాలకసంఘ మొక వత్సరము వఱకును తొలగించి ఆ యధికారము హుగ్లీ జిల్లా మేజిస్ట్రేటు వాస్తవము గావించుటకు సంబంధిత ప్రభుత్వమువారు శాసించిరి. కాని యీ సంఘముల నీ విధముగ శిక్షించుట అన్యాయము, అపూర్వము. సంఘ వ్యక్తులు శిక్షితులు కాని సంఘములు శిక్షితములు కాజాలవు. కావున, ఈ పురపాలక సంఘసభ్యులు తప్పు చేసినయెడల వారలను తొలగించి, మరల ఎన్నికల నేర్పాటు చేయించిన నెంత సందర్భముగ, ఆమోదదాయకముగ నుండును? మనకు రాజ్యాపు సంస్కరణములయందు స్థానికస్వపరిపాలనమును ప్రజావశంగతము గావించవలె నని మాంటాగ్యూ గారు తలంచుచుండగా, నిట్టి చర్యను ప్రభుత్వమువారవలంబించుట పాడిగాదు.

మహిళా ఆయుర్వేద విద్యాలయము

వైద్యవిద్య నభ్యసించిన వారీమణుల ఆవశ్యకత మనదేశమున వానాటికి హెచ్చుచున్నదనుట నిర్వివాదాంశము. కాని స్త్రీలు దీనిని నేర్చుకొనుటకు వలయు సౌకర్యములు లేకుండుట విచారదాయకము. కాశీమహాలక్ష్మి వైద్య విభాగాభ్యసనమున కాంగ్ల భాషా పాండిత్య మత్యవసర మగుటచే, మన స్త్రీలలో నా వైద్యవ్యాపనమునకు ప్రబలముగు అటంకములు కలుగుచున్నవి. ఆయు

ర్వేదము దేశభాషలలోను, ఆ భాషలకు మాతృక యగు సంస్కృతభాషయందును గూడ గలపుటకు వీలుండుటచే నిదియే మన ప్రస్తుతావసరముల కుత్సరించునని నిశ్చయముగ చెప్పవచ్చును. కావున నిట్టి విద్యాలయము నొకదానిని నవంబరు మొదటివారములో కాకినాడ పురమున స్థాపించుటకు విద్యార్థిని సమాజ సభ్యుర్రాండ్రు ప్రయత్నముల గావించుచున్నారను వార్త సంతోషదాయకముగ నున్నది. స్త్రీలే యీ విధముగ స్వయం సహాయము గావించుకొన జూచుట శుభసూచకము. ఈ విషయమున పురుషులు కూడ వారికి తోడ్పడి, వారి ఉద్యమము జయప్రదమగునట్లు చేసెదరు గాక! ఇతర ప్రదేశములలోని ఆంధ్ర సోదరీమణు లెల్లరును ఈ విధముగనే వర్తించి ఇట్టి పాఠశాలను నెలకొల్పెదరని విశ్వసించున్నారము.

సా స క వార్తలు

(1)

ఒకనవరణ:—మేము “మాధవశతకముపై నభిప్రాయము ప్రకటించునందగ్గమున, 8-వ తేదీ బుధవారమున వశతకము గోపరాజు మాధవరావుగారిచే రచియింపబడినదని ప్రకటించియుంటిమి. వేంకటాచలపతి రావుగారు అని యుండవలసినది.

డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడుగారు:—మధురానగరములో నాయుడుగారు వై చేయబడిన రాజద్రోహపు శేనుకు దొంగతనమువారి యనుజ్ఞలేదను మిషన్ రిఫ్ట పరమింపబడుట హైకోర్టులో చేయబడిన దరఖాస్తు విన్నపములు నిన్నటిదినమున హైకోర్టువారిచే కొట్టిపేయబడెను.

మోటారుబండి నడుపువానికి అపరాధము విధింపబడుట:—అయ్యన్న పెట్టిగారి మోటారుబండిని నడుపుతడు తనయజమాని మోటారుబండి టంకకాలవీధిలో తనయజమానిని ఇంటికెరుగుగిలబెట్టి 6 గజముల దూరము నకు దిసికొనిపోమని సాక్షులుగారు చెప్పినప్పుడు వారిని నిర్లక్ష్యపెట్టి వారి అనుజ్ఞ నుపేక్షించినందుకు వారికి రాజధాని నాల్గవమేజిస్ట్రేటుగారు నిన్నటిదినమున 5 రూపాయలు అపరాధము విధించిరి.

చెన్నపురై కాండ్రసభ:—నిన్న సాయంకాలము సభామండరములో మహారాజు గాడిచెల్ల వారిసహృదయ రావుగారు ‘ఆంధ్ర సారస్వతము-విమర్శనము’ అనునవిషయము గూర్చి ఉపన్యసించిరి. రావుబహద్దూరు పిట్టి త్యాగరాయపెట్టిగారి గ్రామసాధవశ్యము వహించిరి. ఉపన్యాసాంతరము ఆంధ్రవక్తృత్వ పరీక్షయందు గెలుపునొందినవారికి బహుమతులు పంచిపెట్టబడెను. ఉత్తరగోగ్రహణమున చిన్నప్రవాసనమును సభ్యులు ప్రదర్శించిరి.

జీతములు వృద్ధిచేయబడుట. 20 రూ॥ గాలు ని అలాపు మొత్తములను గాని నెలవేతములుగ దీయుచున్న గతర్న మెంటు నాకరులకు ఈ దిగువకారము మొన్న సెప్టెంబరు నెల 1 వ తేదీనుండియు జీతములు వృద్ధిచేయబడినవి. ఈ వృద్ధి వైతేలగాయకు 1919 సం॥రం మార్చి 1 వ తేదీవఱకు తాత్కాలికముగ ఒసగబడును.

5 రూ॥ల లోపు మొత్తములు జీతములు తీయు			
వారికి నెలకు	0	8	0
5, 9 రూపాయలకు నడుమ మొత్తములు తీయు			
వారికి నెలకు	1	0	0
9, 20 రూ॥లు లోపు మొత్తములు నెలవేతములు తీయువారికి నెలకు	1	8	0

చెన్నపురిలో ఇంపుయెంబాజ్వరము, మరణముల సంఖ్య. మొన్న 12 వ తేదీతో అంతమైనవారి మొత్తము 170.8 వంతున నగరములో మరణములు కలిగినవి. మొత్తమున 1699 మరణములు సంభవించినవి. ఈమర

ణములలో 857 ఇంపుయెంబాజ్వరము, న్యూమోనియావలన కలిగినట్లును 150 క్యానర్తోగోగమువలన కలిగినట్లును రిజిస్టరు కాబడినవి. తండ్రియారుపేట, ఏడుబావులు, పరుకువాకము, కిలోపాకము, చింతాద్రిపేట, తిరువల్లి క్లెయి, రాయపేటలలో వైజ్వరము విస్తారముగ ప్రబలుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. 8 వ తేదీ సోమవారమునాడు 328 మరణములు కలిగినవి. 11 వ తేదీ గురువారము వఱకు మరణముల సంఖ్య తగ్గినది. గురువారమునాడు 295 మరణములు కలిగినవి. మరణముల సంఖ్య తగ్గ చిన్నములు ఆగుపడుచున్నవి. కాని తగ్గనని స్పష్టముగ చెప్పవీలలేదు. పశుసంతుష్ట వారము ప్రారంభములగాయకు కార్పొరేషను ఆరోగ్యోద్యోగుల కోరిక ప్రకారము ఆస్పత్రులయధికారులు కార్పొరేషను చికిత్సాలయములవారును వైద్యసహాయము కొఱకు ప్రత్యేక ఏర్పాటులు గావించిరి. చలిజ్వర చికిత్సాలయముల వారును విసాలేషను ఆస్పత్రులవారును జ్వరపీడితులను తమతమ ఆలయములలోనికి ధారాళముగ తేర్చుకొనుచుండిరి. కార్పొరేషను వైద్యులు ఆరోగ్యశాలవారును బీదసాదల గృహములకు వైద్యసహాయము గొనిపోవుటకు కోరబడిరి. చికిత్సాలయముల సంఖ్య హెచ్చింపబడి రెండు మోటారులు సంచారక చికిత్సాలయములుగ నియమింపబడినవి. ఈ వారములో 10 చునికి కలరా వ్యాధి కోకి 9 గురు మరణించిరి. ఈ పదికేసులలో మూడుకేసులు వైనుండి చెన్నపురికి వచ్చినవి.

చెన్నపురి కార్పొరేషను, ఆరోగ్యశాల:

ఇంపుయెంబాజ్వర పీడితులకు ఈ క్రింది స్థలములలో ప్రతిదినమున ఉదయము 7 మొ॥ 11 గం॥ వరకును సుధ్యాన్నము 2 మొదలు 5 గంటలవరకును ధర్మముగ చికిత్స చేయబడును. చలిజ్వరముల చికిత్సాలయము, కొత్తచాకలిపేట; చలిజ్వరముల చికిత్సాలయము, నూర్సనారాయణపెట్టిపేట; మెడికలు రిజిస్ట్రారు ఆఫీసు; చాకలిపేట చికిత్సాలయము; తిరువత్తియూరు హైకోర్టు టీకాలడిపో రాయపురము ఆస్పత్రి. టంకసాలపేటి టీకాలడిపో; జోస్సపేటి టీకాలడిపో; ఇబ్రహీము జి పేటి టీకాలడిపో; వాలిటామ్మకోట్ల టీకాలడిపో; జనరలు ఆస్పత్రి; సిడెక్ హామ్మకోట్ల మెడికలు రిజిస్ట్రారు ఆఫీసు! వెంకటూరు భారతీయకోర్టు మెడికలు రిజిస్ట్రారు ఆఫీసు; పరుకువాకము చలిజ్వర చికిత్సాలయము; చింతాద్రిపేట మ్యూనిసిపలు చికిత్సాలయము; చింతాద్రిపేట టీకాలడిపో; పూనవల్లి హైకోర్టు టీకాలడిపో; చేటుపెట్టు మెడికలు రిజిస్ట్రారు ఆఫీసు; హేంసుకోట్ల మ్యూనిసిపలుపశుశాల; తిరువల్లి క్లెయి హైకోర్టు తపాలాఫీసు ప్రక్కను; పులివోసుబజారు టీకాలడిపో; రాయపేట ఆస్పత్రి మైలాపూరు కచ్చిరీకోట్ల మెడికలు రిజిస్ట్రారు ఆఫీసు; వెన్తోము చికిత్సాలయము.

కార్పొరేషను ఉద్యోగులు ప్రతిదినము మాలవల్లెలకు బోయి మందులు పంచిపెట్టుచున్నారు. ఈపని నిమిత్తము రెండు మోటారుబండ్లుకూడ నియమింపబడినవి.

ఆస్పత్రులకు బోవుట కిష్టమను రోగులు దినములోనే వేళయందైనను జనరలు, రాయపురము, రాయపేట ఆస్పత్రులలోనున్న, కార్పొరేషను రెండు విసాలేషను ఆస్పత్రులలోను నున్న చేర్చుకొనబడుదురు.

మితవాదుల కాంగ్రెసు:—మితవాదులు జరుపు కాంగ్రెసు సభకు హెచ్చుమంది ప్రతినిధులను రావించనలెనను విచ్చ కొంతమంది నాయకులకు పట్టునది. రాకపోకల ఖర్చులను తాము భరించుటకుగూడ కొందరు నిశ్చయించి ధనమును గూడ క్యయపరుచుచున్నారని తెలియుచున్నది. ఇది అనవసరము. మితవాదనాయకులు మాత్రమే సమావేశమైన చాలును. 150 ఏండ్లనుండి మనము బ్రిటిషువారి న్యాయమును నమ్మియుంటిమి. మరికొన్ని ఏండ్లమాత్ర మేల యుండరాదు. మితవాదనాయకులు కొందరు ఇండియా దొరతనమునగూడ స్వపరిపాలన ప్రారంభము కలుగవలె ననుచున్నారు. ఇది అతివాదుల కానందకరమగుచున్నది. మితవాదులు రౌలతు సంఘము వారి నివేదికమును బలపరచనలెను. నిర్బంధముల వలనను ప్రవాసములవలనను రాజకీయ నేరములు తగ్గుచున్నవనుట నిశ్చయము. దేశరక్షక కాసనముగూడ నమలులో నుండినగాని సంస్కరణములు పనిచేయవని ఒక ఇండియన్ పార్టీయర్ ఇంగ్లీషు మను పత్రికకు వ్రాసెను.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సంగ్రహము

(తొలి భాగము)

ఇంగ్లండు

బ్రిటిషు ప్రతికూల ప్రాయములు.

లండను, అక్టోబరు 14:—జర్మనుల ప్రత్యుత్తరము జర్మనులపక్షమున ఉపయోగపడవలయును. జర్మనులు స్వయంగా వ్యాపారమును ప్రోత్సహించుచున్నందున తమ యభిప్రాయముల నిమిత్తము ఫాకు సేనాని గారి బ్రిటిషు నాకాదళమువారును గోరి. ఇటీవల లండను నాటిక కాలము జర్మనుల ప్రత్యుత్తరమును జూచి లండను ప్రజలు అధికాభిమానముతో ఉద్బోధింపబడిరి. కాని యిట్లు తొందరగా ఉద్బోధన రాదని ప్రతికూల ప్రాయము చెబుచున్నది.

దెయిలీ క్రానికలు

జర్మనులు తమ ప్రత్యుత్తరమును చందరవందగా వెలుకట పోవుచున్నది తలంచుచున్నాము. వాటిని మరల చిన్నపంక్తిగ దీర్చియు నేర్పించుకొని సంధి సమావేశమున కత్తిరి దూరముగను. తాత్కాలిక యుద్ధవిరామము నాకా, ప్రతికూలములతో గూడుకొన్నది. జర్మనులు తమ ఫీరంగుల నన్నిటిని విడిచిపెట్టవలయునని ఫాకు సేనాని జర్మనులను కోరవచ్చును. తాత్కాలికముగ రైనుల్డర్ మంత్రిని నియమించి ఆతనిని లండనును మిత్రమండలి ఆక్రమణలో నుంచవలెను. జర్మనుల అంతర్గతమి దుండములను అణచవలెనన్న జర్మనుల అంతర్గతముల నన్నిటిని మనకు కళ్ళపరచవలసి యుండును.

దెయిలీ క్రానికలు

జర్మనులు మరల ఎట్టివిరామముల సాధనముని ఆభిప్రాయించుచున్నారో తాత్కాలిక యుద్ధవిరామమును గూర్చి మిత్రమండలి యోచించుటకు వీలుపడదు. మెటిజు ప్రాగ్మతికముననుగు ముఖ్యస్థానములను మనకువశపరచవలయును. యూ-నాకల నన్నిటిని జర్మనులు బ్రిటనుకు వశపరచవలయును. నాకాదళముల నన్నిటిని జర్మనులు చీల్చివేయవలయును.

దెయిలీ గ్రాఫికు.

సంధికి పూర్వము జర్మనులను శీఘ్రపరచవలయును.

మాన్సింగుపాస్టు

జర్మనుల యుద్ధక్షేత్రము విస్తృతము. ఆమెరికనులకు మిత్రమండలికిని అంతర్యక్షేత్రములను కలిగించుటకు జర్మనులు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఆమెరికను ప్రయత్నములను రణరంగము నుండి చందరవందగా జర్మనులు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఆమెరికనులు తొలగినచో మిత్రమండలికి సంకటము కల్గును. పూర్వమువలె చురుకుగా సురక్షమొనర్చవలయును. ప్రెస్ డెంటు విల్సనుగారు తమరిని నమ్మరిని జర్మనులు తెలికొనకాలమున్నారని. మిత్రమండలిని, బ్రిటనును జర్మనులు ఎట్టి మరలమును గోరక వదిలవలయునని కోరుచున్నారు.

దెయిలీ న్యూస్.

జర్మనులు విరామమును ఒప్పుకొనుచున్నారు. కాని సాంక్రామిక దౌర్జన్యముతో నేలుపరిపాలకుల నుండిని తొలగించవలయునని విల్సనుగారు నూచించిరి. కాని నాకాసానువు గారి ప్రత్యుత్తర విరామముల కేదిధమనను అనుకూలముగ గాని, సహకారముగ గాని లేదు.

దెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్

మిత్రమండలి జర్మనులను నమ్మరు. జర్మనులు తమతయు ధములను నేల పారవేయవలయును. తాము భారీదీనిన ప్రజేశమున రణసామగ్రినికనువిడిచి పెట్టవలయును. జర్మనులు తమ అధినివేశములను కోల్పోయిరి. అట్టితరీ జర్మనులకు గొప్పనాకా దళము అవసరములేదు. సంధిసమావేశమువారు కింగ్డమ్ క్రైమున్న నాకాదళమునుబట్టి ఇప్పుడింత నాకాదళము జర్మనుల కుండవలయునని నిశ్చయించినచో మనకు విజయమువలన లాభమెద్దియు లేదనియు తేలుపరి ఆయాకరముగ నుండునని అర్థమౌచుచున్నది. దెయిలీ టెలిగ్రాఫు ప్రతికూలముగా వ్రాసెను. కాబట్టి నాకాదళమును జర్మనులు మనవశము చేయవలయును.

దెయిలీ మెయిలు.

జర్మనుల ప్రత్యుత్తరము ప్రెస్ డెంటు విల్సనుగారి మరలమును ఒప్పుకొనుటకు లేదు. వాస్తవికముగా చిన్న మాట అనుభవము. జర్మనులు తమ ఆయుధములను నేలపై విసిరి నాకాదళమును, పోలికోలాంటు నాకాదళమును మనకు వశపరచినచో జర్మనులకును మనకును మధ్య అంతర్యక్షేత్రము రాదు. విడిచిపెట్టవలయును. గోరికే జర్మనులు చేయవలయును.

మైము.

సంయుక్త దొరతనమువారిందరును మిత్రులు పంచాయి తీసి ఒప్పుకొనుటకు ఎంతమాత్రము సంకోచించుటలేదు. బల్గేరియా కెట్టి మరలము విధించబడెనో జర్మనులకుమాత్రమే అట్టిమరలము విధించవలయును. బ్రిటిషు ప్రజలకులే యుద్ధప్రయత్నము ప్రభుత్వమువారుగూడ మనోనిశ్చయముతో నున్నారని నాకాదళము ప్రతికూలము వాచుబలాధిక్యతచేతనే అన్ని కార్యములను వదిలిపెట్టించుకొన వలయునని జర్మనులు గోరిరి. అదియే బ్రిటిషు ప్రజలకును, యుద్ధప్రయత్నము ప్రభుత్వమువారికిని వచ్చినది.

లండన్, అక్టోబరు 14:—జర్మను ప్రత్యుత్తరమును గూర్చి మాంచెస్టరు గార్డియన్ పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—తాత్కాలిక యుద్ధవిరామమును కల్గెనేని మొదట మిత్రమండలి ఎన్నెన్నును ఆక్రమించుకొనవలయును. ఇట్లున్నప్పుడు ఈసంధి జరుగుటకు జర్మనులు మరల క్రొత్తసంధి ధమును నలుపుటకు వీలుపడదు. వారు మోసపుచ్చుటకు వీలుపడదు. క్రమములు ఎట్టివచ్చునో లేదోగూడ వెలకట పోవునటుల మనముపూర్వమున జర్మనులు మనకు సంగ్రామము వలన కలిగిన నష్టమును పూర్తిచేయవలసియున్నది. వారు నష్టపరిహారము నియమలయును. ప్రాపంచిక ధైర్యముగను, నష్టపరిహారమునకును నలయుపనులనన్నిటిని చేయవలసి జర్మనులు సంసిద్ధులుగ నుండవలయునని ఈపత్రిక వ్యక్తపరచుచున్నది పరామ ఆభిప్రాయము.

లండను, అక్టోబరు 14:—జర్మను ప్రత్యుత్తరమును సంపూర్ణ పరాజయమును తెప్పించుకొనుటకు ఇట్లు తాత్కాలిక యుద్ధవిరామమునకై ప్రయత్నించుచున్నారని పరామ అధికారులు తెలుపుచున్నారు. జర్మనులను కోరబడిన ప్రాయములే చేయబడిన గాని పరామలు క్రమములతో ఎట్టి రాయబారములను జరుపుటకు అంగీకరించరు.

ఆమెరికను ప్రతికూలు

లండన్, అక్టోబరు 14:—సంధికి ముఖ్యకర్తలైన జర్మనులు ఎట్టి మరలమును గోరకయే లొంగవలయునని ప్రధాన వ్యాసములయందు ఆమెరికను ప్రతికూలు వ్రాయుచున్నది. జర్మనుల మాటలను ఎవరను నమ్ముటలేదు.

న్యూయార్కు ట్రిబ్యూన్

జర్మను ప్రభుత్వ దృక్పథమును మాన్యు గలెనని యుజాత్తు కలుగుటకు కెయిజు రాజ్యపత్యాగ మొనర్చినతెను. ఈయన సంతతివా రెవరును సింహాసనము నధిష్టించరాదు.

వాషింగ్టన్ పోస్టు

జర్మనుద్రోహము ఆనుగంటునరకు చేయవలసిన యత్నముల నన్నిటిని ప్రెస్ డెంటు విల్సనుగారు చేయక విడువరు.

ఆల్బేనికరు ప్రోకరు పత్రిక.

జర్మను ప్రత్యుత్తరము ఆమెరికనులను న్యూనత పరుచుచున్నది.

బోస్టన్ పోస్టు.

సంధి వదులుటకు పూర్వము జర్మనులు తమ నాకాదళమును మనకు వశపరచవలయును. మిత్రమండలి కీలు, పొలిగోలాంటులను ఆక్రమించుకొనుటకు జర్మనులు అంగీకరించవలయును. రైనుల్డర్ ములను జర్మనులు పరిత్యజించవలయును.

బ్రిటిషు బందీల ఆదరణ.

లండను, అక్టోబరు 12:—చీనాలోనున్న జర్మనులను నిర్బంధవాసమున నుంచుచు గాని ద్వీపాంతరమునకు పంపవలసి గాని అభయ మిచ్చువరకు ఆంగ్లో-జర్మనుబందీల ఆదరణనుగూర్చి జరిగిన ఒడంబడికను అంగీకరించవలసి జర్మనులు ప్రత్యుత్తరమిచ్చునని ప్రతికూలమువారు ప్రకటించినారు. బ్రిటిషు యుద్ధబందీలను సక్రముగ ఆదరించుటకు నలయుకలిన చక్రను దీసికొనెదమని యుద్ధబందీల నిమిత్త మేర్పడిన అంతర్జాతీయసంఘమువారు జర్మనులకు సందేశమందిరి. దీనికనుగుణ్యముగ యుద్ధరంగము వెలక 30 కిలోమీటరులు తక్కువగాని దూరమునకు బ్రిటిషుయుద్ధబందీలను గొంపోవలయునని జర్మనులనుగోరిరి. జర్మనులతో ఆక్రమించబడిన రాష్ట్రములందున్న బందీలను దయతోను తొడిమనకకొటిని ఆదరించుటకు ఆదరించవలయును. ప్రెస్ మోషింపబడిన మరలము జర్మనులు నెరవేర్చుకో లేదో యని సంకల్పి అరచుటకై నెభలందు ప్రతి

నిధులను యుద్ధరంగము వెలకకును, ఆక్రమిత ప్రదేశములకును పోయి చూచుటకు జర్మనులు ఒప్పుకోవలయును. బందీలను కొనిగూడ ఉప్పుగనులయందు ప్రవేశపెట్టరాదు. బందీలందరణను గూర్చి ఇటీవల పోలలో జరిగిన ఒడంబడిక ప్రకారము నడచుకొనవలయును. ఈ సందేశ మందిన నాలుగు వారములలో గ జర్మనులు ఈ మరలముల నన్నిటిని ఆయలు జరుపనిచో తగిన ప్రతిక్రియలు మిత్రమండలివారు జరిగించుటకు నిశ్చయించుకొన్నారు. ఇట్లు ప్రతిక్రియ లొనర్చు నాగరికపు ప్రపంచమున బందీలు ఎట్లు భూతదయతో ఆదరించబడుచున్నారో అటులనే జర్మనులు గూడ జేయవలయు నిశ్చయించెదరు. ఇట్లు నడచుకొనక దురాగతముల నొనర్చువారందరును శిక్షించబడుదురు. ప్రతిక్రియల స్వభావమును గూర్చి గ్రేటుబ్రిటను మిత్రమండలితో యోచించెదరు.

టర్క్ మందున్న బందీలను గూడ చక్కగ చూచుటకు ఏర్పాటులు జరుగుచున్నది. ఒకవేళ తాత్కాలిక యుద్ధవిరామము తీసివేసినచో తురుష్కులు ఎట్టిమరలమును గోరక గోర వాస్తవికములతో నున్న బందీల నందరిని తనకు వశపరచవలయునని ఆలెబీసేనానికి ఉత్తరువు పంపబడినది.

ఆమెరికాలో ప్రతికూలు విషయమై ఎట్టి సమ్మెకట్టులు జరిగినను కలవశేష విధింపబడుచు కాన అట్టిని లేదండగ నుండవలయునని ఆజాపింపబడినది.

జర్మనులు సంధి యుద్ధమునకై కృషిసల్పుచు గొప్ప అంతర్గతములతో మరల యుద్ధము చేయుటకు తయారగుచున్నారు. కాని మిత్రమండలివారు గూడ దీని నెదుర్కొనుటకు సంసిద్ధులుగనే యున్నారని: సంధిసూచనలతో మోసపోకుటకు. ఇంకను రెండు సంవత్సరములు యుద్ధము చేయుటకు సిద్ధముగ నుండుడు. యుద్ధమారంభమైనది మొదలు బ్రిటిషు నాకాదళము సముద్రముమీద 1,60,00,000 లక్షల మందిని గొంపోయినది. చాల స్వల్పవ్యయము గలిగినవియు సర్ ఈరిక్ గడ్డినుగారు వెలిసిరి.

బాస్టిచ్చక్రవర్తిగారు

లండను, అక్టోబరు 14:—చక్రవర్తిగారు సాండ్లింగము నుండి నేడు లండనునగరమునకు వచ్చి చాలసేపు ప్రధానమంత్రిగారితోను ప్రతికూల సంభాషణమునతోను ముచ్చటించిరి.

ఆమెరికాలోని వార్తలు

లండను, అక్టోబరు 14:—సంధి సూచనలను గూర్చి అధికార పూర్వకముగా లేని శింతనకలను ఆమెరికానుండి బ్రిటిషు దొరతనమువారికి చేరలేదని తెలియుచున్నది.

ఇంగ్లండ్ పొగయోజి ముంచబడుట.

లండన్, అక్టోబరు 12:—టికాండిగోగా అను పొగయోజి బాల్మిడోజే నుబడి ముంచబడినది. 481 మంది మృతులైరి. చాలఆమెరికను ప్రయత్నముగూడ ప్రాణములను కోల్పోయినవి. అంతర్గతమిదవలననే పెల్లులనుపరిపించి చాలమందిని జంపెను.

లీన్సుటరును ముంచుట

లండను, అక్టోబరు 12:—ఇట్టి కుయమున జర్మనులు ఈపొగయోజి ముంచుట చాల దారుణ మైనదని ప్రజలందరును కోపావేశులైరి. నుండిపడుచున్నారు. దీనినిజూడ జర్మను ప్రభుత్వమున మాయులేనియు విజయగ జేయబడలేదని ప్రజలు తలంచుచున్నారు. ఇట్టియందగములచే జర్మనుల సంధిప్రయత్నములన్నియు విఫలము కాగలవు ఇక ముందుసంధిలేఖల నందుకొనుటకు పూర్వము ఈ పొగయోజి ముంచిన మాంతకులను పట్టి ఆపుగించవలెనని సర్ ఎడ్వర్డు కార్నసుగారు కోరిరి.

సంధిసూచనలు.

లండను-అక్టోబరు 14:—సంధిజరుగునని లండను నగరమున వాటక కాలలలో నత్నములు జరుపుచున్నారు. ఇది సముచితముగాదు. జర్మనుల మాటలను నమ్ముటలేదని ప్రతికూలు వ్రాసినవి. జరలు ఫాకుగారును ఆంగ్లనాకాదళము వారుగూడ నట్లేనూచించిరి. అని దెయిలీ క్రానికలు దెయిలీ టెలిగ్రాఫు దెయిలీ గ్రాఫికు, మాన్సింగుపాస్టు పత్రికలు వ్రాసినవి.

యుద్ధప్రయత్నము

లండను అక్టోబరు 7:—ఎల్లరును పి. ఓ. నాకాసంభాషణవారు చెరి 5 లక్షల పౌనులను ఆంగ్లో-పెరిష్యన్ అయిలు కంపెనీవారు 2 లక్షలను యిచ్చిరి.

సంధి పరతులకంద జర్మకల అంతగ్రామము వర్తక వాకల మిశ్రమండలివశము కాలయనని డెయిలీ మెయిలు ప్రతిక కోడునున్నది. జర్మకల ద్రోహులను శిక్షింపవలయానని యు సంధిప్రయత్నములు ఆక్షేపణగ వంశమించుచున్న వని యు డెయిలీన్యూసు ప్రతిక తెలుపుచున్నది. కెయిజరు రాజ్య పరిత్యాగ మొనర్చినను మిశ్రమండలికి శృప్తికర్తముగ నుండ జాలదు. రాజ్యపరిత్యాగ మొనర్చినంతమాత్రాన వీరిబాధ్యత తొలగి పోనేరదు.

ప్రాసాదు

శత్రువులు వెనుకకు తరుముబడుట

లండన్, ఆక్టోబరు 14:— పరామలు ఇట్లు తెలుపు చున్నాడు:—రణంగమం దండటను మేము శత్రువులను బద లకయే బాటుపొన్నామను దక్షిణముననున్న శత్రుకాల్పులను లతో పోరుచున్నారము. కాల్పుల తీరముననున్న గట్టునకు శత్రువులను పదరించినారము.

జర్మను సమాచారము.

లండన్, ఆక్టోబరు 14:—జర్మను నాయునాగ్ధ లిట్లు తెలుపుచున్నది:—ఎయిదుదగ్గరనున్న లాయను వుత్తరభాగము సంధున్న స్థానమును ఆక్రమించుకొన్నారము. చెమిక్ డెన్- డెమ్మ, నూయిస్టిలయును మాకుగల్గిన విజయములచే చాంపే నులూను, ఈ ప్రాంతములయందును మనకు సౌకర్యముగ నున్నయది.

శత్రుతిరోగమునవర్త

లండన్, ఆక్టోబరు 14:—హిక్ డెక్ బర్డు పంక్తికి శత్రు వులు నివాసముగ న్నకుముగ తొందరలేక పోవుచున్నారు. శత్రువులు ఎంతమాత్రము ఆదైర్యనిలిపించు చుట్టుల కాన్నిం చుడు. లిక్వటూరు తీరముగ జర్మనులు తీవ్రముగ పోరు నుట్టుచున్నారు. పరాజితులగు శత్రువులను జర్మనులు పో రుటలేదు. అచాయకరమగు స్థితియందుండి జర్మనులు జయ కరముగ తప్పించుకొనిరి. కాని వారికి అసౌకర్యముగ నున్న యది. ముఖ్యముగ ఓయిజు స్కార్ప్ నడుమ వీరికి అసౌకర్య ముగ నున్నది. శత్రువులకు నెట్లొంది కలంగ జేయక వీరిని ఉరు మాడుచునే యుండెదము.

పెద్దయుద్ధము ప్రారంభమగుట

లండన్, ఆక్టోబరు 14:—లిటిషు, పరాసు, బెల్జియనులు నేడు కోర్త్రేముఖముగ పెద్దయుద్ధమున ప్రారంభించిరి.

యుద్ధము జరుగుచునే యున్నది

లండన్, ఆక్టోబరు 14:—లిటిషు శివీరములనుండి రూ టురులిలేబుడొట్లు తెలుపుచున్నాడు:—ప్లాండర్నలో నేటియంద యము మిశ్రమండలి సేవతో లిటిషు వైస్యము సుసంపన్ను నది. లిటునడినుండి పెరవరు చుట్టును, రోలర్సు మేనిక్ దగ్గర నున్న సెంటుపీటర్సు పల్లెటరుయుద్ధము వ్యాపించినది. ఉదయ ము 8 గంటలగు సరికి రివేల గజములవరకు ముందుకేగినారము. 600 బందీలను వెనుకకు పంపినారము. మూర్ఖులను మాకు ను 15 వందల గజముల దూరమున్నయది బెల్జియను దివ్య ముగ పోరుచున్నారు. 8 గంటల లగుసరికి రి వేల గజములు ముందుకేగి రోలెగ్-క్యాపర్లీరస్తాను చేరినారము. డీనాపుద గ్గరనున్న రోలర్సు-లెడిగెమురస్తాను దాటినారము. యుద్ధము చక్కగ జరుగుచున్నయది.

లండన్, ఆక్టోబరు 15:—గతరాత్రి పరామలు ఇట్లు ప్రకటించిరి:— మాంటోరిగ్ని ప్రదేశమున ఓయిజుకు వామ పార్శ్వమున మా స్థానములను బలపరుచుకొంటిమి. సెర్రికి దక్షిణముగ మంకాలెన్ లోపునును ఆక్రమించుకొంటిమి. ఏసిన్-సర్-సిస్సానీకి దక్షిణముగ ఒకకిలోమీటరు ముందుకేగి నారము. ఎయికు వుత్తరభాగమున మేము కొంచెము ముందు కేగినారము. మా మెయిసెక్ లార్, లెమార్, సెంటుజర్వేయిన్ మాంటు గ్రామములను దాటినారము. ఆస్టెయి ప్రదేశమున ఎయినును దాటి బ్లాంజీకి ఉత్తరముగ నున్నారము.

బెల్జియములో శత్రువులకఠినావస్థ

లండన్, ఆక్టోబరు 14:—ప్రాయమునుండి వెరూలో వరకు 28 మైళ్లవరకు ప్లాండెస్సునుట్టడి వ్యాపించినది. యుద్ధ ము చక్కగ జరిగినది. మధ్యాహ్నము మిశ్రమండలి రణరంగ మందు 2:30 మైళ్లు ముందుకేగిరి. కిక్కిరించుకొనుట రి వేల

మందిని బందీలుగ గొనిరి. ఓప్టెందుదగ్గర వాకాదళము తోడ్పడి నది. డిమ్మమునుండి కోర్టుమార్కువరకు వ్యాపించినపంక్తి ని చేరినారము. పిదప రోలర్సుకు తూర్పుగ పోయి ఇచట శత్రువులను పారదోలుచున్నారు. వాకెటు ఎలోయివరకు చేరుచున్నారు. మూర్ఖులను తూర్పుగ ఈపంక్తి పోవు చున్నయది. మెనిక్ దగ్గరనున్న ప్రాతపంక్తివరకు గూడ ఇది పోవుచున్నది. వాతావరణము అనుకూలముగ నున్నది. రోల ర్సుకు దక్షిణముగ శత్రువిరోధము బలహీనముగ నున్నది. ధీరిల్లుదగ్గరమాత్రము తీవ్రముగ నున్నయది. ఇపుడు బెల్జియ ములోను, లిటిలోను శత్రువులకు చాలకష్టముగ నున్నది. బెల్జియనుల అధికారముకింద బ్రిటిషు పరామలు పోరిరి.

డిమ్మమునుండి ఎరువరకు వ్యాపించియున్న రంగ మున శత్రువులు ముట్టడి నల్పిని జర్మను నాయునాగ్ధులు తెలుపుచున్నది.

జర్మను సంధి యుద్ధము

లండన్, ఆక్టోబరు 15:—జర్మను సంధి యుద్ధము నకు మిశ్రమండలి ప్రతినిధుల ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెద రని నూచింపబడినది.

అమెరికా

అంతర్గ్రామాల యుద్ధము.

నూయోర్కు, ఆక్టోబరు 14:—జర్మనులొక వంక సంధి నూచనలకు చేయుచు మరెయొక వంక అంతగ్రామాల నధికముగ పంపుచున్నారని హుషింగ్టనులో సర్ ఎటెగెడ్డిను గారు నుడివిన వాక్యమును ప్రసవవచు ప్రకటనలు చాల జర్మనీలో బయలుదేరినవి. అంతగ్రామము ఇకముందు మహా మారణము సునరించునని యొకజర్మను ప్రతిక వ్రాసినది. మిశ్ర మండలివారు సంధి కంగీకరించనిచో అంతగ్రామాల లధికముగ నాశన మొనరింపగలరని కెట్టెను వెసిఎను గారు నరిరి.

తురుష్కులసంధి లేఖ

లండన్, ఆక్టోబరు 15:—స్పెయిను రాయబారిద్వారా తురుష్కుల లేఖ చేరింది. మరల కొంతి సెలకొల్పుటకు ను త్తించి మధ్యకర్తులద్వారా రానువారులను జరుపవలెను. విల్సనుగారు 8-1-18, 20-9-18 తేదీలనుడివినవిషయముల నా మోచించితిమి. వెంటనే తాత్కాలిక విశ్రాంతినిచ్చి కలిగింపవలె నని తురుష్కులు కోరిరి.

జర్మనులతో రాయబారులు

విద్వివాదముగ జర్మనులు లొంగిననేగాని వారితో నె ట్టి రాయబారులను వికముందు జరుపరాదని నె సెంటుసభలో లాడ్జి గారు పేషించిరి. ప్రతిసెలయును 2 1/2 లక్షలనుండి వంపె దరు. వారికి కావలసిన సామగ్రిలనుగూడ కొనుగతేకుండ పం పుచుందును.

జర్మనులకు ప్రెసి డెంటు విల్సనుగారిప్రత్యుత్తరము.

హుషింగ్టను, ఆక్టోబరు 15:—జర్మనులు తాత్కాలిక యుద్ధ విధానమును బదలయవలెనని దేశమునందును సమాద్రము నందిన దురాగతములను మానవలెను. నిరంకుశాధికార మంత రించినకాని సంధి స్థిరముగ జరుగ దని విల్సను గారు జర్మనులకు తెలిపిరి. హో హెన్డెల్టర్ కుటుంబమును పూర్తిగా తొలగించి జర్మనులు సంపూర్ణ లొంగిపోవలెనని ఆమెరికా ప్రతికలు వ్రా సినవి. ప్రెసి డెంటు విల్సనుగారి భావముతో మిశ్రమండలివా రందరు నేకీభవించిరి.

1900000 అమెరికను సైనికులు రణరంగమునకు పయన మై సముద్రమువార నుండిరినియు ఇంకను 20 లక్షల వుండి పోనున్నారనియు మార్చి నేనాని ప్రకటించిరి.

విల్సనుగారు జర్మనుల ప్రత్యుత్తరమును అందుకొనిరి. దీనిమీదట విల్సనుగారు లాక్ సింగు, బేకరు, డ్యూనియన్లు గార్లు కలసి భవళిమందిరమున చెండుగంటలు సమాజేతమై.

స్పెయిను

స్పెయిను రేవులలో నున్న జర్మను నౌకలను అట్టి టిని బంధించుటకు స్పెయిను మంత్రికర్మమువారు నిచ్చుచును కొనిరి.

తురుష్కులు తాత్కాలిక యుద్ధవిధానమును గోరి రని బ్యాగ్డాద్ పోషివో గారు తెలిపిరి.

జర్మనీ

జర్మనునాశము

తిరోగమునమును గావించునపుడు పరామదేశమును ధ్వంసముచేయుటకు కల్పితకారణములను సమర్థించుచు వాక్ సాల్పుగా రిట్లు చెప్పిరి. ఇదంతయు సాంగ్రామిక కారణము లచే ఇట్లు చేయువలసి వచ్చినది. యుద్ధము జరుగుంతవరకు మహాసాధములు వాగరకమునకు పేరుగాంచిన అమాల్మయగు మందిరములు, దేవాలయములు గూడ తగులడక తప్పదు. మేము జన్మస్థానమును కాపాడుకొని నలసినపుడు ఇట్లు చేయుట తప్పదు. మా ప్రాణములకంటె ఎక్కువగాగు.

గాచకీయ సేరకుల నందరిని తుమింపవలయు నని కెయిజరు ప్రధాన మంత్రికి ఉత్తరు విచ్చెనని బెల్జియనుండి తింపినచ్చినది.

దేశమును వదలుట

లండన్, ఆక్టోబరు 10:—అనుకూలముగ సంపవర టులు తేలువరకును దేశమును వదలగూడ దని పూర్వాచార పరామలు బెల్జియలో నుడివిరి.

ఫ్రెంచీలను తుమించుట.

లండన్, ఆక్టోబరు 14:—జర్మనీలో తొందరలను కలిగించి శిక్షాపాత్రులై కవారి నందరిని కెయిజరు తుమించెను.

ప్రిన్సుచూక్సుకు తొలగించుట.

లండన్, ఆక్టోబరు 14:—జర్మనీలో ప్రిన్సుచూక్సు వ్రాసిన లేఖలయందలి నిరసనభావములను నతనిని ఛాన్సలరు పదవినుండి తొలగించుటకు మరల నాలోచనలు జరుగుచున్నవి.

ఆస్ట్రియా.

ఆస్ట్రియా విషమస్థితి.

లండన్, ఆక్టోబరు 10:—ఆస్ట్రియా హంగరీ సామ్రా జ్య మంతరించుదినములు వచ్చినవి విషమము బుధారెప్పు లలో కాంతి వాడుల తొందరలు చాల హెచ్చుగా నున్నవి. జర్మనీ ఆస్ట్రియా రాజనీతిజ్ఞులకు ప్రతికూలు రగువారితో చక్రవర్తి ఆలోచించుచున్నాడని తెలియుచున్నది.

కొల్కను

టర్కి వైఖరి

లండన్, ఆక్టోబరు 14:—తాము ప్రత్యేకసంధి చేసి కొనెదమని విషమము వారికి టర్కి తెలియజేసినది విషమము లో నున్న లీజున ట్యాటంగు ప్రతికావిశేషమును తెలుపుచు న్నాడు. విల్సనుగారి మధ్యకర్తత్వపు ప్రతిఫలము తేలువరకు తొందరపడవలదని జర్మనులు టర్కికి తెలియజేసిరి. దీనికి తురుష్కులు ప్రత్యుత్తర మొసంగలేదు.

నిషు సెప్టెయనులవశే ముగుట.

లండన్, ఆక్టోబరు 14:—తూర్పురంగమందున్న పరా మలు ఇట్లు తెలుపుచున్నారు.— శివరము ఉదయమున సెప్టెయనులు నిషును ఆక్రమించుకొనిరి. దీనిని శత్రువులు తమ ప్రాణములవైస లక్ష్యవైట్ కి కాపాడవలయు నని ఆజ్ఞాపింప బడిరి. పట్టణమున వుత్తరముగనున్న కొండలలో కొంతవరకు ప్రవేశించిరి. నిషును పట్టుకొనక పూర్వము తీవ్రయుద్ధము జరి గినది. ఇందులో సెప్టెయనులు ఆరు ఫిరంగులను బట్టుకొనిరి. పరామలక్ష్యకదళములు చిలపహంకాలలో ప్రవేశించినవి. నిషు- పిరాటు రస్తాదగ్గర మార్వాకు పడమరగనున్న సెప్టెయనులు ఎక్ కోకోల్లయి, వికోసికామిరాయరులను జేరిరి. అప్పురసె ప్టియాలో నున్న పరామలు ప్రిజురెనో మిటోరువిటిబాలను ఆక్రమించుకొనిరి.

బల్గరులు జర్మనుల నాక్షేపించుట

ఆమెటరుడం, ఆక్టోబరు 14:—వెనుకకు పోవుచున్న జర్మను సైనికులు సామగ్రిలను తీసికొని పోవుచున్నారు. గాయములు తగిలిన బల్గరు సైనికుల దుస్తులను బోళ్లను బల వంతమున తీసికొని పోవుచున్నారని బల్గరు లాక్షేపించిరి.

గ్రీకులు తూర్పు మ్యాసిడోనియాను మరల ఆక్రమించు కొనుచున్నారు. ప్రిజంను మిటోనిబుజాలు స్వాధీన మైనవి. పరామలు చాలవరకు శత్రువులను బంధించిరి. ఇందులో ఆల్బేనియాలో నున్న మొత్తమైక్రుచున్న ఆస్ట్రియను సేననిగూడ పట్టువదెదు. చాల సాత్తుగూడ దొరికినది.

రైలుబండి నడిలో పడుట.

అక్టోబరు 15:—గర్లము లధికమై రైలు పట్టాణాల్లో కొని పోవుటచే బుధవారము కియాగ్రామంలో పడినది. 160 మంది చనిపోయిరి. 200 మంది గాయములు తగిలినవి.

ద్వితీయ పరిపాలనా విశేషము సాధ్యమగునని టిట్టా ప్రభువుగారు నడివికటల బుడారెట్టునుండి సమాచారము వచ్చినది.

అందఱ, అక్టోబరు 14:— బ్రిటిషుప్రతికూల ఇట్లు తెలుపుచున్నవి:— మావేగుసేనలు కొంచెము ముందుకేగి కొంతమందిని బండిలలో గొనియె. ఎర్నూపేను, వమ్మమి అద్దుదగ్గర పోరుజరిగినది. కొంతమంది శత్రువులు మాచేజిక్కిరింపై మానిక కార్యము.

వాన పొగమంచు కురియుటచే వైమానిక పోయనకు పీలులేకుండెను. మరఫ్ఫింగుల బాల్లచే ఒక విమానమును క్రిందకు దూరదోలినారు. ఒక బ్రిటిషు విమానము కాన్పించుటలేదు. రాత్రి వాతావరణము బాగుపడినది. 12 బన్నుల బాంబులను ముఖ్యమంత్రి యిసుకపదార్థమై బరపినారు. రాత్రి పంచరించు విమానమొకటి తిరిగిరాలేదు.

అస్థియము ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:—విమాన ప్రమాదమున ప్రదేశమున తిరిగివచ్చును జరుగుచు నేయున్నది. పాటులగూడ ఇగు పాటులచున్నారు. మోరకలోయలో శత్రువుల ఒత్తిడి దిట్టముగనున్నది.

రోలర్స్ పట్టణము.

పరాసువానికే మగుట.

అందఱ, అక్టోబరు 11:—గతరాత్రి తెల్లయినపుడు ఇటు ప్రకటించిరి:—కందాక్షీకాల్వరోలర్స్ మెనికొరస్తానమును 20 కిలోమీటరులదూరము మాసేనలు పరాసులోకలసి ముట్టడించి నది. శత్రునిరోధమును ప్రతిహతమొనర్చి మాద్యాజములు కాంట్రీమార్కుగ్రీట, సెంటుజో సెపు మాగ్నెడు, బిరెక్, యాను డీకీ, బీతెయ, గోక్సిమికెలు, సెంటుప్లొయగ్రామము లందున్న ప్రజలకు విముక్తిని కల్పించినారు. మధ్యాహ్నము గుసరికి పరాసులు దొమ్మిదల్ని రోలర్స్ పట్టణమునపట్టుకొనిరి. తూర్పున బెల్జియము గీకెనున పట్టు కొని ని. కా. డి. లీ. డు సరిహద్దులను చేరినారు. వెన్నెపాటులను విముక్తులగుచు చినారు. బెల్జియము ముందుకేగుచున్నాడు. మిత్రులందరి వైమానిక దిక్కుముగ పోరి. ఇదివరకే 6000 మంది బండిలగ జేయబడిరి. ఇందులో 800 మంది పరాసులచే పట్టుబడిరి. 800 మంది బెల్జియనుల వశమైరి. 6 శతాబ్దములు పూర్తిగ పట్టుబడినవి. ఫిరంగులు అసంఖ్యాకముగ దోరికినవి. రోలర్స్ రోడ్డుమార్గము, మాగ్నెడు, గిటులలో శత్రువులు మంటలను పెట్టినారు. అన్నిటిని తగులబెట్టిరి.

రాజకీయ సంస్కరణ సంఘములు.

సిక్రూ, అక్టోబరు 15:—ప్రభుత్వమువారికి ప్రకటించిరి:—ఇండియా కార్యదర్శిగారు, రాజప్రతినిధి గారును కలసి చేసిన సంస్కరణవిధానమును పరిష్కరించుటకు రెండు సంఘములు ఏర్పడు ననియు అందులో నియోజనస్వాతంత్ర్యము ఇండియా దొరతనమునకును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునకును విషయవిభాగము, రాష్ట్రీయ దొరతనములలో ప్రజాపాలిత నిరంకుశాధికార పాలకకాళావిధానము మున్నగు కార్యములను ఈ సంఘమువారు జరిపెదరు. నియోజక సంఘమున సేతుబర్ (ప్రభువు, అధ్యక్షుడు) సర్ (సాంకుశీకై, సాహిబ్ జాదా ఆఫ్ఫరు అహమ్మదుఖాను, హయిలీ, బాబు సురేంద్రనాథ బెనర్జీ, మాల్కము, ఎక్ హాగ్, స్ట్రీనివాసరాష్ట్రీ గార్లు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

పీఠ రాష్ట్రీయ ఇండియా కాసనసభలను గూర్చియు, వైటుకవున్నియు గూర్చియు నియోజనాది సర్వనిషయములను ఆలోచించి పరిష్కరించెదరు.

అందఱ, అక్టోబరు 15:— అమెరికనులు ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:— వెర్మన్ క్లెయిన్ ముందుకు పోవుట ప్రారంభించినారు. హానెల గోమాగ్నెర జాటివారు. హాయి డి భారతీయలో మా లేకు సేనలు ప్రదేశించినవి. మామట్టడి వైద్యమును సెంటుజార్జి లాండిను సెంటుజార్జిలో ప్రదేశించెను. 750 మందిని బండిలగ గొంటిమి.

చెన్నపురి కార్యరేషను.

జనరలు మీటింగు.

జే. సి. మొగ్గనిగారి అధ్యక్షతక్రింద గతదినము సాయంత్రము కార్యరేషను జనరలు మీటింగు జరిగినది. ఎన్. గురుస్వామిసెట్టి, మహమ్మదు ఓస్ మాన్ సాహెబు, గౌ. డి. రంగాచారియ్య, సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు, రావు బహద్దూర్ జి. నారాయణస్వామిసెట్టి, ఎన్. వి. రామస్వామి మొదలయినారు. రావుబహద్దూర్ బి. మోపురప్పగార్లు మున్నగు ప్రముఖులు సభ నలంకరించిరి.

ఇంపు యెంజా.

ఇంపుయెంజా జ్వరప్రాబులకు ఉద్దేశముగా తగ్గించుటకును బీదలకు సాదలకు తగు వైద్యసహాయ మొనగుటకును ఒక్కొక్క డివిజనులో సెక్రెటరీ చికిత్సాలయము చొప్పున 20 చికిత్సాలయములను తెరువవలసినదనియు, మంగులు ధర్మముగ పంచివెట్టవలసినదనియు రావు బహద్దూర్ రాజగోపాలాచారియ్యగారు ఒక తీర్మానమును ఉపపాదించిరి. దేశికాచారియ్యగారు తీర్మానమును బలపఱచిరి.

ఇంపుయెంజా జ్వరమువలన కలుగుచున్న ఉప్పుద్రవములు అధికముగ నున్నవి. గతవారములో మొలకు 170 చొప్పున మరణములు కలిగినవి. అంతకుముందువారములో మొలకు 97 చొప్పున మాత్రమే మరణములు కలిగినట్లు లెక్కవేయబడినది. హిందూదేశమునటను స్థితిగతులు ఒకరితిగనే ఉన్నవి. గతనెల 30-వ తేదీ లగాయకు ఈ నెల 12-వ తేదీవరకు చెన్నపురిలో 2668 మరణములు కలిగినట్లు లెక్కలవలన తెలియుచున్నది.

ఇతర కారణములవలనకూడ మరణించినవారిందుగలరు. పట్టణ ఆస్పత్రులలో సహా నగరమును 26 స్థలములందు చికిత్సలు చేయబడుచున్నవి. కార్యరేషను ఉద్యోగులు మాల పల్లెలకపోయి చందులకు పంచివెట్టుచున్నారు. మాలపల్లెల వారు ఈ జ్వరమునకు మారయస్యము పేరిడి చికిత్స అనవసరము మూఢాభిప్రాయమును కలిగియున్నారు. స్థితిగతులకు తగు ఏర్పాటు లన్నియు కార్యరేషనువారు గావించుచున్నారనియే అధ్యక్షులు వైతిర్యానమునకు సమాధానము చెప్పిరి.

ఈవ్యాధినిగూర్చి ఇదివరకు ప్రకటించబడిన విషయములకంటె వెక్కువగా చెప్పటం కేమియు నాకు సాధ్యమగుటలేదని కర్నెలు బ్రయసనుగారు చెప్పిరి.

అగోగ్యోద్యోగుల రిహార్డు హిందూసాని భావలోనికి గూడ తర్జుమాచేయబడి ముద్రించ బడతలననియు, మైందవ దాక్షిణ్యము గూడ కార్యరేషనువారికి సహాయము చేయవలెనని కోరవలయుననియు వారు ఇంపుయెంజాగోగులకు గావించిన చికిత్సల గూర్చియు గూడ కొంచెము తెలిసికొనుట ఉచితమనియు ఖునున్ బాద్ సాహెబుగారు చెప్పిరి.

ఈ జ్వరమునకు చికిత్సలేదంటూ యానంధనమని న. కే. కె. మ. గారు నుడిచిరి.

కడుబీదలు జ్వరపీడితు లగునపుడు వారు తిండిలేక సాధారణముగా మరణించుచున్నారు. కాన మందులతోబాటు కార్యరేషనువారు సాలకుకూడ పంచివెట్టవలయును అని రామస్వామి అయ్యగారు ప్రావృచ్చిరి.

సాంత్రాలను తాత్కాలికముగ మూయించుట ఉచితమని జి. నారాయణస్వామిసెట్టిగారు చెప్పిరి. ఈ విషయము గూర్చి ఇదివరకే డైరెక్టరుగారికి ప్రాయుబడినదని అధ్యక్షులు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి.

గతమునంతను నాలుగు సర్కిళ్లుగ విభజించి నాలుగు చికిత్సాలయములను నియమించి సాంఘిక సేవాసంఘముల వారి సహాయముతోగూడ ఇంటింటికిపోయి ఎక్కడెక్కడైతే జ్వరపీడితులున్నారో ఆసర్కిలు చికిత్సాలయపు వైద్యులకు తెలియపరచి చికిత్స చేయించుట ఉచితమని రాజగోపాలాచారియ్యగారు ప్రభోధించిరి. ఈ తీర్మానము తీర్మానింపబడినది.

కాలనను బాగుచేయుటలో మరణించిన రావువులు అనువాని దహనకర్మములకు గాను 15 రూ॥లును, వాని కుటుంబ పోషణము నిమిత్తము 150 రూ॥లును ఇయ్యవలసినదని స్టాండింగు కమిటీవారు సిఫార్సుచేసిరి. కమిటీవారి సిఫార్సు ఆమోదింపబడినది.

బ్రాములైన హెచ్చించుట గూర్చి స్టాండింగుకమిటీవారి తీర్మానములకు వర్చనిమిత్రము సభ్యులకు తెలింప

బడినది. బ్రాముబండ్లలో రెండుతరగతుల బండ్లు ఏర్పరుపబడవలెనని స్టాండింగుకమిటీవారు సిఫార్సుగావించిరి. బ్రాములైన హెచ్చించుటలో కొన్ని కొన్ని పన్ను లెక్కలచేయవలసినదని కోరబడిన కోరిక తీసివేయవలెననియు గావించబడిన స్టాండింగు కమిటీవారి తీర్మానములు ఆమోదింపబడినవి. బ్రాములైనకు వెయ్యి మొదలు రెండువేలరకు అడ్డపుచ్చుకోనబడవలెనని స్టాండింగు కమిటీవారు అభిప్రాయపడిరి.

భిన్ననములు.

సి. పి. రామస్వామిఅయ్యగారి తీర్మానము ప్రకారము మూమూరెట్టు వర్తకులకు దుకాణములు నామకార్థములగు అడ్డకు ఇచ్చటకు సిఫార్సుచేసెదనని అధ్యక్షులు నడిచిరి. కార్యరేషనువారికి వాస్తవై కొంత యధికార ముండవలెను.

ఎన్. గురుస్వామిసెట్టి, కె. సి. దేశికాచారియ్య, ఓస్ మాన్ సాహెబుగారు కార్యరేషను అధ్యక్షులును తామును ఒక కమిటీగా నెర్పడి ఈవిషయమును గూర్చి యాలోచింపవలెనని రామస్వామిఅయ్యగారు ఒక తీర్మానమును ఉపపాదించిరి. ఈ తీర్మానమును జి. పి. న. కే. గారు బలపరచిరి.

ఈ నెల 30 వ తేదీని తిరిగి కార్యరేషను ప్రత్యేక సభ జరుగును.

నోట్సు.

(1339)

విశాఖపట్టణము కో ఆవ రేటిపు ప్రార్థన లిమిటెడ్.

16-9-1918 వ తేదీని రిజిస్టరుచేయించబడినది.

పెట్టుబడి మొత్తము రు 30,000.

టోకువ రక్తులును, టోకు కంపెనీలును తమ తమ షరతులను ధరలను తెలియబరచుచు యీ క్రింది చిరునామా వారితో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుప బ్రాభితులు.

రాయబహద్దరు. ఎస్. సూర్యనారాయణప్రసాద్

వా. వెలి } రావు మంతులుగారు.
విశాఖపట్టణము }
11-10-18 } కార్యదర్శి.

In Rangoon

RANGOON, October 12.

Precautions are being taken by the Municipal health authorities and influenza epidemic shows signs of decreasing in violence.

The Depressed Class of Cochin.
A Protest of Thiyyas.

CALCUTTA, October 17.

A Conference of Thiyyas of Malabar, "Cochin and Travancore" was held here yesterday to protest against the treatment of Ezhavas in the Cochin state. The Conference protested against the denial of rights of citizenship to Ezhavas by forbidding them from making use of certain public roads by putting up notice boards on the ground of pollution, exclusion from certain educational institutions and public service, illegal arrest on the ground of pollution of higher castes while passing along public roads. Institution of criminal proceedings against victims, compulsory eviction from houses adjoining public roads and ill-treatment by higher castes. Memorials to the Rajah and Dewan having proved futile conference decided to approach the British Government with a view to get the disabilities removed and to secure adequate rights of citizenship. The Conference also decided to adopt passive resistance and started a passive resistance league and a fund for the purpose. Mr. Kotilothe Ramunni of Tellicherry Bar presided.

The Moderate's Conference.
An Indian Barrister's Letter to the "Englishman"

Calcutta, October 15.

An Indian Barrister has written a lengthy letter to the "Englishman" supporting the moderate conference and throwing out some suggestions to the leaders. He writes:—I do not understand why moderate leaders are so feverishly anxious to have an enormous audience. It is reported that some of the moderates are carrying their zeal to such an extent as to loosen their purse strings to defray the expenses of intending delegates to the forthcoming conference. It is enough for practical purposes if all moderate leaders assemble together from different parts and support the reform scheme. I fear some of the moderate leaders are taking up an attitude as regards their proposed modification in the Central Government which will lay a flattering unction to the soul of extremists. If we could wait in patience with implicit faith in British justice and righteousness for over one hundred and fifty years could we not wait for a few years more before the Central Government is liberalised? Further on the writer says:—To my mind it seems that the moderate leaders ought to take advantage of their meeting in Bombay to support the recommendations of the Rowlett Committee, which have been supported by the Chandra-varkar-Beachcroft committee. There is no gainsaying the fact that internment and deportations have reduced political crimes to a minimum. It behoves the moderate party to press for the continuance of the Defence of India Act so that the work of administration under the new scheme may not be jeopardized by nefarious and mischievous activities of those who have been made innocuous during the war.

The Great War.

(Reuter's Agency)

Central Powers

German Peace Move.

Unfavourable Allied Reply Anticipated.

LONDON, October 13.

It is affirmed that the Allies have already exchanged views as regards the peace situation which indicate the probability of an unfavourable reply to German peace move.

Germany's Reply to the President Received

LONDON, October 14.

WASHINGTON.—The official text of German reply has been received after which President Wilson and Messrs. Lansing, Baker, and Daniels held a two hours conference at White House.

American Reply to Germany.

LONDON, October 15.

WASHINGTON.—President Wilson has informed Germany that the only condition upon which an armistice can be granted is that hostilities on land and sea must cease, also that autocracy must go before final peace can come.

NEW YORK.—The majority of Newspapers in the United States consider that President Wilson's reply calls for a complete overthrow of the Hohenzollern dynasty and unconditional surrender.

Reuter learns that Dr. Wilson's reply practically reflects the view of the entire Entente.

The Turkish Peace Note.

LONDON, October 15.

The Turkish Peace note has been received through the Spanish Ambassador. It asks Mr. Wilson to undertake the reestablishment of peace, to notify belligerents of this demand and invite them to delegate plenipotentiaries to initiate negotiations. The note accepts as basis of negotiations Mr. Wilson's programme in his speeches of January 8th, and September 20th, and requests an immediate armistice.

No Further Communications with Germany.

In the Senate the Republican Leader Mr. Lodge moved a resolution against further communications with German Government on the subject of the armistice, except on the question of unconditional surrender. It is announced that the White House Government will continue to send over two hundred and fifty thousand men with their supplies monthly. There will be no relaxation of any kind.

Turkey's Attitude.

Inclined for Separate Peace.

LONDON, October 14.

AMSTERDAM.—The "Wester Zeitung" Vienna correspondent telegraphs that Turkey notified Vienna that she intended to seek a separate peace. The Central Powers urged Turkey to await the result of the present negotiations with President Wilson. Turkey has not replied to this advice.

Armistice Requested.

ROME.—Baron Sonnino in the course of a message to the Armenian legation at Paris indicated that Turkey had requested an armistice.

Increased Submarine Warfare German Preparations and Threats.

LONDON, October 14.

NEW YORK.—Sir Eric Geddes' warning speech in Washington that Germany could her peace offensive was preparing intensified submarine warfare is confirmed by various announcements in Germany. For example the "Rheinische Westfälische Zeitung" assures its readers that submarine warfare will reach a climax in the winter and that it will produce an economic crisis in the Entente countries of unexpected dimensions. Captain Persius writing in the "Tageblatt" speaks of an impending great increase in submarine warfare to which Germany will confidently look should the Entente refuse peace.

Trying to get Rid of Prince Max.

London, October 12.

There are indications from independent sources that another political crisis is brewing in Germany. Members of the left are trying to oust Prince Max owing to the latter's letter to Prince Von Hohenlohe in which the Chancellor disclaimed any support of parliamentarism.

Dual Monarchy Might Break Up

London, October 13.

A message from Budapest states that Count Tizla in a speech admitted the possibility of breaking up of the Dual Monarchy.

Great Britain

Lord Reading on Justice.

LONDON, October 14.

At a luncheon to the Serbian Premier at Mansion House to-day, Lord Reading with great deliberation said: Speaking as Lord Chief Justice of England, perhaps I may be permitted to say that justice is merciful when there are mitigating circumstances, but when there are not, justice is stern. (Loud Applause).

LONDON, October 14.

Commenting on the German reply, the "Manchester Guardian" suggests that in the event of an armistice the

Allies should occupy Essen as security that the interval will not be utilised to build up fresh resistance. The paper points out that the Allies would require military compensation for permission to allow the enemy to retire unmolested and concludes by demanding that Germany shall be compelled to do whatever is necessary for expiation, reparation and the safety of the world.

French Official Opinion.

LONDON, October 14.

PARIS.—It is semi-officially stated that the proposal for an armistice is an attempt to save the German arms from complete defeat. France is unanimous not to treat with the enemy until he is rendered completely harmless.

King Receives Premier.

LONDON, October 14.

The King arrived in London to-day from Sandringham and gave a lengthy audience to the Premier and the Chief of the Staff.

War Bond Subscriptions.

London, October 7.

Early subscriptions to the New War Bond Campaign include the P. and O. and the Ellerman lines half a million sterling each and the Anglo-Persian Oil Company £200,000.

General

Bukharest Express Falls into the River.

LONDON, October 15.

AMSTERDAM.—A message from Vienna says.—The Bukharest Express fell into the river near Piatra owing to the heavy rains undermining rails. One hundred were killed and two hundred seriously injured.

Western Front

Enemy Occupation of Belgium Critical.

LONDON, October 14—9.30 P.M.

Reuter learns that to-day's attack in Flanders extended along a front of twenty eight miles from Dramede to Weruoc. Operations have gone very well. By midday the Allies had advanced two to three miles on the whole front and three thousand prisoners had been counted. The Fleet co-operated in the direction of Ostend. We have reached a line running from Dixmude to Cortinmarck thence eastward to Roulers which we are clearing up, to a mile eastward of Winket-St-Eloy. Thence the line runs eastward to Moorsele and to the old line near Menin. Weather was fine. Enemy resistance was very weak southwards of Roulers but vigorous in the direction of Thielt. Full consequences of the offensive depend on the ultimate line reached. Further progress is probable. Anyhow enemy occupation of Belgium also Lille Salient is critical. The British and French operated under the Belgian command.

LONDON, October 14, 11.0 P.M.

The British communique says:—On the British front southward of Lys there were only local actions. Our patrols and advanced detachments progressed at certain points taking prisoners. Local fighting in the neighbourhood of Esquinghem and southward of Wuzmaequart resulted in our taking prisoners.

AVIATION.—Mist and rain on October 13th. No air fighting. We shot down one enemy aeroplane by machine-gun fire. One British machine is missing. Weather improved during the night and we dropped twelve tons of bombs on important railway communications. One nightfighter failed to return. We stemmed the thrust.

The Austrian official says:—In the region northward of Nish withdrawal arrangements continue. Civil population is participating. Enemy pressure is especially strong in Morava valley.

LONDON, October 15—1.45 A.M.

Last night's French communique says:—Local operations improved our position on the left bank of the Oise in the region of Montigny. South of Serre we occupied Monceau Les Loups and reached a kilometer south of Assis Sur Sissonce. Farther east despite very sharp resistance we made considerable progress on the north bank of the Aisne and passed the villages of Mammaison, Lor, Lethour and St. Germainmont. In the region of Aelfeld we crossed the Aisne at several points north of Blancy.

LONDON, October 14.

The Wireless German official communique says:—Enemy attacked on a wide front between Dixmude and Lys.

Roulers Town Taken by the French.

LONDON, October 11.

Last night's Belgian communique says:—At 5.30 this morning troops closely co-operating with the French attacked on a front of over 20 kilometers between Kande-sme Canal and Roulers-Menin Road. Breaking enemy resistance troops made considerable progress on the whole front liberating the villages of Handzaent, Contemareck, Gatte, St. Joseph Houglade, Beveren, Rumdeke Berthem Gouckens and Winket St. Eloy. Towards midday the French carried the town of Roulers by assault. Farther east Belgians in the course of fighting advanced over ten kilometers carrying Ghechem. We reached the outskirts of Lendelede freeing numerous civilians. The Belgian advance varies between four and ten kilometers. Allied airmen performed most useful work. Already 6,000 prisoners have been counted half were captured by the French and half by the Belgians. Six complete batteries have been captured also uncounted guns and considerable booty. Enemy started fires at Roulers, Contemareck, Nroglade and Gatte and caused a number of explosions at Roulers.

London, October 15—10.45 a.m.

The British communique says.—The British attacked towards Courtrai this morning, captured important villages and reached the Northern outskirts of Menin. The

Belgians and French also captured many important villages. More than eight thousand prisoners have been captured with six complete batteries and teams. Allied aviators bombed hostile concentrations and trains and machinegunned infantry. British monitors assisted. Numerous fires are reported behind the German lines.

London, October 15.—12.45 p.m.

The British communique says:—American patrols crossed Sella River yesterday afternoon in the neighbourhood of St. Souphite and brought back thirty prisoners. We made a successful raid in the evening southward of Sainghinnes capturing twenty prisoners. Our patrols took a few prisoners on other portions of the front.

LONDON, October 15.

The American communique says:—We resumed advance northward of Verdun against very strong and strategically valuable positions and passed beyond Cunel and Romagne. Patrols are in Bois De Banthe-Ville and our attacking line penetrated St. Georges and Landes St-Georges. We took 750 prisoners.

Enemy Driven Back.

LONDON, October 14.—1.55 P.M.

A French communique says:—On the whole front we maintained close contact with enemy infantry south of Chateau Porcien. We drove back to the north bank of the Canal the last enemy elements who were still retreating.

German Report.

LONDON, October 14.

A wireless German official communique says:—We occupy new positions northward of Loon and on the Aisne. Our successful battles on Chemin-Des-Dames and on the Sappe have rendered possible the smooth carrying out of movements here and also in Champagne.

Other Reports.

Enemy Retirement Discussed.

LONDON, October 14.

It is reliably stated that the enemy retirement to the Hindenburg line has hitherto been quite orderly and unhurried. It does not seem that the enemy is in any way in a desperate condition. He is reacting very heavily north of Le Cateau and at present is not adopting, from a military point of view, the attitude of a beaten enemy. He has undoubtedly escaped from a very awkward corner very successfully, but his position is uneasy and his line very awkward, especially between the Oise and the Scarpe. Undoubtedly the enemy will not be allowed to rest and blows will be delivered in other quarters.

Big Allied Attack Begun.

London, October 14.

The British, French and Belgians commenced a big attack to-day in the direction of Courtrai.

Battle Going Well.

London, October 14.

Reuter's correspondent at British headquarters says:—The second British Army with strong Allied forces operating between them and the Yser floods attacked in Flanders this morning. Our attacking front extends from the Lys river at Wervecq to the hamlet of St. Peter's on the Roulers-Menin Road. By eight in the morning we had advanced to an average depth of three thousand yards and about six hundred prisoners had been sent back. We were then within fifteen hundred yards of Moorsele. The Belgians were doing splendidly. By eight they had advanced three thousand yards reaching the Rolleghehen Capelle road and crossing the Roulers-Ledeghem road in the vicinity of Denaap. The battle is now going well.

Salonika Front

Greeks Reoccupying Eastern Macedonia.

LONDON, October 15.—1.10 A.M.

The French eastern communique says:—Serbians supported by Allies continue to liberate territories. Greeks are participating and are reoccupying Eastern Macedonia. In the course of brilliant fighting resulting in the capture of Prizrend and Mitrovica the French captured a number of prisoners including the Austrian General commanding the administration of Albania. Large booty was captured.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

Simla

The Committees on Constitutional Reforms.

The Names of Members Announced.

Work to be begun Shortly

SIMLA, October 15.

The following press communique has been issued:—In the report of the Secretary of State and the Viceroy on Indian constitutional reforms certain matters were left for settlement in detail in the light of the advice given by the two committees who were to enquire in India into questions connected with franchise and division of functions between the Government of India and Local Governments and between the official and popular elements in Local Governments. The Secretary of State for India has appointed the two committees and they will begin their work in India shortly. The members of the Franchise Committee are the Right Hon'ble Lord Southborough, C. C. B., G. C. M. G., G. C. V. O., Chairman, Sir Frank G. Sly, K. C. S. I., Sahibzada Aftab Ahmed Khan, Mr. W. M. Halsey, C. S. I., C. I. E., the Hon'ble Babu Surendranath Bannerjee, the Hon'ble Mr. Malcolm N. Hogg and the Hon'ble Mr. Srinivasa Saastri.

It is understood that the Mysore Representative Assembly, which opens on the 17th will only sit for a day or two in view of the increasing severity of influenza in Mysore and the Province.

ప్రజాభిప్రాయములు

విలేఖకులకు సూచన.

లొట్టిలు; లాహోరువిధేయుడు; ప్రకటింపలేనందువల్ల వింటిలుచున్నాను - సంపాదకుడు.

I ఒక సంవత్సరము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకునకు:

అయ్యా,

శ్రీ. గీతామాత్రకృతమానో
భూభూతో జనకాదులు;
విద్యాతకల్యణమానో
గీతామాతా: పరంపరము.

అని యొక శ్లోకము వరాహపురాణమున గలదు. జన కుటుంబమునకు రాజులు భగవద్దీక్షలను చదివితే మోక్షము పొందినది ధర్మము. గీతలు కృష్ణునిచే అర్జునునకు ఉపదేశం పంపినవిగా! రామావతారకాలముననున్న జనకాదులు గీత లు నెట్లు చదివిన? పండితులు ఈ సందేహమును ప్రతికా ముఖమున తీర్చుగోరుచున్నాను.

మాపేండ్రివాడ. వేదరాజు వేంకటరత్నం.

II ధన్వంతరివర్ధం.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకునకు.

అయ్యా, సకలభారతాయుర్వేద విద్యాపిత మహామండ లుల స్థాయిసంఘసభలో రాబోవు నాశ్వయుజ బహుళ (తె యోదశనాడు (నవంబరు 1-వ తేది) మహావిష్ణ్వంశసంఘా రుండు నాయుర్వేదములపురుషుండునగు శ్రీమధ్ధన్వంతరివర్ధం త్యుత్సవము భరతిభండమున ముఖ్యస్థానములలో జరుపుటకు తీర్మానింపబడినది.

స్థానికసంఘము తేర్పడి ఆయాతావుల నానాడుత్సవ ముజువనానములను సకలభారతాయుర్వేదనిధికి ధన్వంతరి భిక్షుయు గావించును.

వివరములు తెలియగోరువారు మహామండలకార్యదర్శి, ఆయుర్వేదకలాశాల, హంటూకోడు, మదరాసు అని వ్రాయ వలయును.

వైద్యరత్న, పండిత డి. గోపాలాచార్యులు,
ఆగ్రాసనాధిపతి.

III వైద్యశాల.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకునకు:

అయ్యా, గంజాంజిల్లా పర్యాభిమిడి తాలూకాలో పీఠ రమండలమును గ్రామమొకటికలదు. అక్కడ పోలీసు స్టేషన్, లోకల్ ఫండు ఆఫీసు, పాల్కు ఆఫీసు, పోస్టాఫీసు, ఎస్టేటు రివి న్యూ ఆఫీసు, పార్సెల్స్ ఆఫీసు, మ్యాజిస్ట్రేట్ ఎలిమెంటరీ బోర్డు పాఠశాల, బోర్డు బాలికాపాఠశాల గలవు. కొలది దినముల లో సబ్ రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసు రానున్నది. గ్రామమందలి యిండ్ల యొక్కయు, పనులయొక్కయు గణన ననుసరించి యూ నియంతుడ చేయదగియున్నది. ఇట్టి గ్రామములో డాక్ట రాఫీసులేని కొరతచేత గ్రామవాసులు, సమీపగ్రామవాసు లు, అందు ముఖ్యముగ బీదలు మిగుల బాధలు నొందుచున్న వారు. పర్యాభిమిడి 16 మైళ్ల దూరమునను వారజాసి 16 మైళ్ల దూరమునను శ్రీకాకుళం 27 మైళ్ల దూరమునను గలవు. మొదటి రెండిటికి పోవుటకు వంకటారావది ఆద్యము న్నుది. వై యశకులతో సమీపమునందలి అనేక గ్రామములు జిల్లా బోర్డు వెసిడెంటువారికి ఇదివరకు మహజరు అంపు కొని యున్నారు. పెద్దెంబరు జిల్లాగెజెటులో డాక్టరాఫీసు నుగూర్చి సామ్య కాంక్ష ను అయినట్లును పీఠమండలంలో నా లేక పలానలోనా అయి సంవత్సరములు వ్రాసిరి. ప్రభుత్వము వారు అందు ముఖ్యముగా ఈ మండలాధికారులు ఈ బీదల యొక్క మొర నాలించి పీఠమండలం గ్రామములో డాక్ట రాఫీసు యొంపించగలందులకు మిక్కిలిప్రార్థించుచున్నాను.

పీఠమండలము పురవాసులు.
గంజాం జిల్లా

IV వెంట్రవెగడ బాలికాపాఠశాల.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకునకు:

అయ్యా, గుడివాడతాలూకా వెసిడెంటువారికి కృష్ణ జిల్లా వెంట్రవెగడ పాఠశాల మగు మేము క్రిందివిజ్ఞాపనమును పంపుకొంటిమి:

మా వెంట్రవెగడ గ్రామములో బోర్డువారిచే పరి పాలింపబడు బోర్డు యెలిమెంటరీ పాఠశాలకుండి బాలికలను విధిజంచి ప్రత్యేకముగా నొకపాఠశాలను స్థాపించినందులకు మే మెంతయు కృతజ్ఞులము.

ఇదివరలో మాగ్రామబోర్డు యెలిమెంటరీ పాఠశాలకు ప్రధానోపాధ్యాయులుగ నుండిన వి. ఎల్. నరసింహం గారిని బాలికా పాఠశాలకు ప్రధానోపాధ్యాయునిగ నియమించి యున్నాడు. వీరు ప్రియమరీట్రీయన్లు వారగుటచేతను వీరు బోధించు తరగతి ప్రియమరీ తరగతియగుటచేతను వీరు మా గ్రామబోర్డు యెలిమెంటరీ పాఠశాలకు ప్రధానోపాధ్యాయులుగ నుండుట మా పురోభివృద్ధికి భంగకరమని యెంచి అధ్యయన ప్రాయోగ్ గ్రేడ్ ట్రీయన్లువారివైపున అనుగ్రహించుటయు నవియు వీరినే యుంచినచో మావిద్యార్థులు వై తర గతులు చదువుటకు వీలులేదనియు మాపాఠశాల ప్రార్థించు మండ విద్యార్థాభిక్షాదులు మాగ్రామ విద్యావిహీనతను గాంచక వీరినే బాలికాపాఠశాలకు ప్రధానోపాధ్యాయుని గా నియమించుట యేటివ్యాయమా తోచుచున్నది. అదియు నుండుక యిచ్చట పాఠశాల స్థాపించి నుమారు 7 మాసము లైనను బాలికాపాఠశాలల కాభివృద్ధికికారణము ఇచ్చు టికి దయచేసి బాలికల యోగక్షేమములను ఉపాధ్యాయుల బోధనావిషయములను కనుగొనరై. బాలికా పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు పోస్టాఫీసు పని కూడ చేయవలసి యున్నది. ప్రార్థమిక బాలికాపాఠశాలకు ప్రైమరీట్రీయన్లు వారు ప్రధానోపాధ్యాయులుగ నున్నచో ఎంతకాలములో శ్రీవిద్య వెంపాండగలదో భావించులవారికి తెలియును. భావించులవారు మా విజ్ఞాపన మాలించి మా బాలికాపాఠ శాలకు తగిన ఉపాధ్యాయుని అనుగ్రహించ వేడుచున్నాము.

వెంట్రవెగడ గ్రామపౌరులు.

గోదావరిజిల్లా ఊలపల్లెయందు ధర్మాసక్తచిత్తులను ధనికులనయిన గ్రామవాస్తవ్యులు చందాలనుజేసికొని నుమా రు మానుమరీజులనుండి సక్రమము నొకదానిని స్థాపించి జేసి కొనుటకు కూలితే ఉపవాసము లొనరించుచున్న కూలివారి కిని అన్న మోరామచంద్రాయని కటకటంబు బిచ్చగాండ్రో కను అన్న మొసంగుచున్నారు. దినమునకు నుమారు 12, 18 రూప్యము లగుచున్నను వినువుకెందక విరాళము లొసంగుచు నే యున్నారు.

వయ్యూరు యెస్టేటుతాలూకు ఏలం వేయబడు ఆస్తులవివరము.

ఆస్తులకప్పలు.	పరిమితములు.
ఏలూరు.	య. చు. గ.
1 కల్యాణాభానా బంగారాచార్యులన్న స్థలంసహా	2—148
2 డిటో బంగారాచార్యులన్న స్థలం	2—112
3 పాపమ్మారావుస్థలం	B —1688
అని వాడుకగలబిల్డింగు	A —2556
4 డిటో స్వత్రమునకు ఎదురుగాయున్న భాగీస్థలములు	A —1087 B —687½
5 సంతాక గోపాలస్వామికోటలవద్ద యున్న యిల్లు	—657
6 వరసపేటలో నిమ్మలస్వామివద్ద ఖరీదుచేసిన బంగారా కాంపాండుతోసహా	—2394
7 అదివారప్పకుబంగారా కాంపాండుతోసహా	4—3422
8 కత్తెబాదాతోట	10—88
9 అక్కిలేటితోట	6—52
బెజవాడ.	
1 అరండలపేటలో సబుకెయిలువద్దయున్న స్థలము	1—22
2 కొత్తపేటలో వేమవరపు సీతారామబ్రహ్మంగారి తాలూకు ఖరీదుచేయబడినయిల్లు భాగీస్థలము.	
3 రైవనుకాల్యకు ఏలూరుకాల్యకు మధ్యయున్న స్థలములు.	
లాటు	1-5 3—59

డిటో	1-5	—90
డిటో	1-5	—90
డిటో	1-5	2—24
4 ఏలూరుకాల్య వంశవద్దయున్న భాగీస్థలము		1—29
5 కొత్తపేటలోయున్న బంగారా కాంపాండు సహా నుమారు		2—0
6 గన్నవరపేటలో పూరుపావున యున్న బంగారా కాంపాండు నుమారు		—100
గుంటూరు.		
రయల్ స్టేషన్ కు సమీపములోను మివకె హైస్కూలు వద్దయున్న భాగీస్థలము		22—20
నూజివీడు.		
1 కొటలో మేడూరి యెస్టేటుతాలూకు రాబడిని బిల్డింగు భాగీస్థలములు		
2 డిటో పుయ్యూరుయెస్టేటుతాలూకు బిల్డింగులు స్థలములు		
3 కంచర్లవారి స్థలము		
4 కలదకము		
ఆగిరిపల్లి.		
1 కొటస్థలము		
2 తోట		
పురుషోత్తపట్లం.		
స్వంతకముతంఘామ	మెరక	10—80
మెల్లపల్లి.		
మామిడితోట	మెరక	16—0
నయిడికొండలపాలెం.		
స్వంతకముతంఘామ	మెరక	11—16
ఆయినపూరు.		
స్వంతకముతంఘామ	మెరక	14—6
లంకపల్లి.		
డిటో	మెరక	14—72
నూజివీడు.		
స్వంతకముతంఘామలు మేడూరియెస్టేటుతాలూకు యీ యెస్టేటువాలూకు రాబడినవి.		
తెనివారప్పేట.		
1 షేఖుబాబ్ వద్ద ఖరీదుచేసిన యిల్లు స్థలము		—458½
కొబ్బరి చెట్లుసహా స్థలము		—250½
2 బింబోప్పేట వద్ద ఖరీదుచేసిన యిల్లు		—302
మేడూరు.		
1 కొటస్థలము		3—10
2 పాటిదిబ్బ		4—52
3 జువ్వెట్టువోడ్డి		—450
4 వి. ఎల్. నరసింహం తాలూకు వప్పగింత ఆయినస్థలం		—378
5 య. రామలింగయ్యతాలూకు వప్పగింత ఆయినస్థలం		—868½
6 కె. వీరాజుతాలూకు వప్పగింత ఆయినస్థలం		—393
7 లక్ష్మయ్యతాలూకు వప్పగింత ఆయినస్థలం		—24½
8 సోమశు తాలూకు వప్పగింత ఆయినస్థలం		
కానుమోలు.		
కొన్ని పాటిస్థలములు బొమ్మలూరు.		
రెండం విజేనస్థలములు. ఏమకాములో ఏలేసిన ఏలంవేయనది ముందు ప్రచుర పన్నుచడ నువును. (1887)		
మకాం, నూజివీడు.	(Sd) M. V. Appa Rao,	
28-9-18.	Zamindar, Vuyyur Estate.	
మదరాసు కార్పొరేషన్ నోటీసు		
10, 12 డివిజనుల జనన మరణముల మెడికలు రిజిస్ట్రార్లు కార్యాలయము పెరంబూరునందలి 22 గంటురోడ్డు నుండి 1918-వ సం॥ నవంబరు నెల మొదటితేది నుండి స్వేచ్ఛ మార్కెట్టునకు మార్చబడు నని యిందుమూలముగా తెలియవర చడ మునది. (1828)		
కే. రాఘవేంద్రరావు, అక్కింగు హెల్తు ఆఫీసు.		

ప్రో ర్ ఆ యి ల్ (908)

పుష్పములతో తయారుచేయబడిన మిగుల శ్రేష్ఠమైన తలనూనె సుమారు 25 సంవత్సరములుగా ప్రసిద్ధిచెందియున్నది. ఈ నూనె అధిక సువాసనగలదియు, తలకు చల్లదన మిచ్చును. ప్రేడుమార్కు పుష్పాల్ ఖరీదు బుడ్డి 1-కి 1 రూపాయ.

కె న్తార్ డ్ యి ను హే రాయి లు

తలలో వెంట్రుకలు లేని జాగాలందు రోజు చదునుచుండిన యెడల ధారాళముగా నల్లని వెంట్రుకలు మొలచును. ఖరీదు సీసా 1-కి 1 రూపాయ.

క్యార్ బ్యాలిక్ టూత్ పాడరు

టిన్ను 1-కి 3 (మూడు) అకాయి.

ఇది యునుగాక సకలవిధమైన వ్యాధులకు మందులున్ను, మంచి సువాసనలు గల ఆత్మరు పద్దెరాలు ఉన్నవి. కేట్లాగునకు వ్రాసి తెప్పించుకోవచ్చును.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd,
91, Upper Circular Road, Calcutt.

Telegram Address:-- 'Ranayan'.

Local Agents

P. Rangiah Chetty & Sons,
Indian Industrial Co.,

Madras.

M. R. Chandra & Co,
Madras Swadeshi Stores,

Madras.

మలయ చందనము

(1251) పెగ్గోగమునకు మరలను. చుండు పుచ్చుకొడుచున్నట్లు ఎడలికి తెలియదు. పర్వతం లేదు. పిరిగారి మాన్యుకు కనిపించినట్లు పనిలేదు. ఈ పర్వతం మలయచందనము ఎటువై తెలుపు, పచ్చ ఆను మూడు విధములు పెగ్గోగమున మూడు పూటలలో మాన్యును. డబ్బీ 1-కి 2-0-0

గంధర్వపార్వతి, రాజమండ్రి

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము.

ఈ అమృతము రక్తమును శుద్ధిచేసి పిర్వమును హెచ్చించి బలమును కలిగించి యుష్ణరేపనము చేసి శేలి కాపి మంటల పోగొట్టును. మెదడును చల్లచేసి శరీరమునకు తేనెమైన కలిగించును. దీర్ఘాయు, శ్రేయము, తలనొప్పి, గొమ్మగొప్పి మొదలగువానిని తప్పక నివారించును. అర్థశాన డబ్బీ 1-కి రూ. 2-0-0-0. వైద్యశాస్త్రి మణికోకర్ గోవింద్, ఆంధ్రప్రదేశ్ కోమలాంబ, 187, బ్రాహ్మీ, మద్రాసు.

అమృతవలి

1154

మనోరంజకమైన నవల.

విజ్ఞానచంద్రికా గ్రంథమందలియందు బంగారుతరక మాలను పొందిన కంచనపల్లి కనకమ్మ విరచితము.

దీని వెల 1-4-0.

గ్రంథశ్రీ మనోహరము. కథ రసవంతము. భావములు గంభీరములు. చదివి ఆనందించుటకు తగినది. చిరునామ: ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము 7, తంజు శెట్టిపేటి, జి. టి. మదరాసు.

కుష్టురోగమున కమూల్యము/గు మందు.

ఇది మిగుల హాశ్వర్యకరమగు మందు. పది పదు నైదు రోజులు రాయుటవలన తెల్లని మచ్చలు, అది కాక చర్మము వై మరియేవిధమైన రంగులను నిర్మూలన చేయును. ముఖము గా నీ రోగమునకు జాగ్రత్తదీసికొను (ఖాళరగు) మం దిదియే. దీని వెల టిన్ను 1-కి రూ. 4-6-0 అంచెకూలి వేతే.

(783) Dr. W. N. Dixit, Merchant, Poona City.

మో న పో కు డు

తుప్పుపట్టినయకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మోసపోకుడు. అట్లు తుప్పుపట్టకుండ చేయునది యొక్కటియే.

వెయిలెన్ డ్ అండు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సాల్యూషన్."

Wailles Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంటెనలకు కప్పులకును సునయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల బుందిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యూనిసిపల్లువారు పల్లికు వర్షువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏంజల్లు:—ది సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్సు, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్స్ ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు.

తపాలపెట్టె నెం. 553 రు,

389

మదరాసు

పై కామిషన్ గోరునప్పుడు ఈపత్రిక కేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము

అకిర

గర్భాశయ రోగనివారికి:— శ్రీలక్ష్మి గణాని యుతుకూల బహిష్టి కావండుట, అకాలబహిష్టి, మైల జాగాను, తక్కువగానుపోవుట, కుసుమరోగము, సంతానహీనత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, చూతికావాలము, కీళ్లనొప్పులు అరికార్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీమర్మ వ్యాధి లను కుదుర్చును.

వెద్దబుడ్డి రు 8.0-0.

చిన్నది రు. 1-10-0

అమృత

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేవా వ్రణములు, సుఖసంకటములు, నిస్సత్తువ, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమునలన కాంతి: ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

వెద్దబుడ్డి రు 8.0-0.

చిన్నది రు 1-10-0.

అరగ

జ్వర నివారిణి బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల, పోలీసుకమిషనరు ఆఫీసు రోడ్డు, ఎరుంబూరు, మద్రాస్. 166

త్రాంచి: 9, బండగు వీధి, మద్రాసు.

Rs 2500 Free! Golden chance!! Wak up Fortune is at Your door.

2500 రూ॥ల బహుమానములు.

(మా ఇంద్రజాల మహేంద్రజాల గ్రంథము కొనువారలకు)

ఈ అమృత గ్రంథముతో బర్మీని గారడీ, యోగ స్పీష్టి, హాస్టలాభువము, ఇండ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంగ్రే కాశ్రుము, భూతపైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్ల శేక తమామలు విశిష్ట వినియోగవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక ఈ ముఖ్యుని మామముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, తీరముతో సమాధి పెట్టుట, శరీరము లేని తలకాయచేత మాట లాడించుట, భూమిపై గజము ఎత్తున గాలిలో కునుక్కుని నిరాధారముగా నిల్చుట మొదలగు విశిష్టములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యుత్పత్తిముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాను. దీనివెల 4 రూపాయలు మాత్రమే. ఆ పరమరహస్యమైన గ్రంథముతో 4 బహు మతి టిక్కెట్లను కూడ మీకు పంపబడును.

బహుమతి ల వివరములు.

మొదటి బహుమానము	1000 రూపాయలు
రెండవ 4 బహుమానములు	100 (ఒక్కొక్కటి)
మూడవ 20 "	20 "
నాల్గవ 80 "	10 "
ఐదవ 80 "	5 "

1919 వ సం॥ జూలై నెల 30వ తేదీకి 5 వేల కాలుషీ ఖర్చు కాగానే 2500 రూపాయలు ఉచితముగా పంచివెట్ట బడును నిర్ణయకాలమునకు 5 వేల ప్రతులు అమ్ముడుకొనినో దామాసప్రకారము బహుమతులు తగ్గించి పంచబడును. ఆ రోజున ఖాతాదార్ల సమావేశముతోడను, మర్యాదగల పెద్ద మనుష్యుల సమావేశముతోడను, గొప్ప గొప్పవారనేకులచే న్యాయముగా బహుమతులు పంచివెట్టబడును. మొదటి బహుమతి గెలిచినవారి పేరు తంతిమూలముగానున్ను, మిగత ఉత్తరముల ద్వారానున్ను తెలుపబడును. మీ రద్దప్రతులను త్వనవో వై 185 బహుమతులలో మొదటి బహుమానము 1000 రూపాయలు మీరే పొందగలరు. (894-984)

పి. జి. జనార్దన్ గారిచే, లింగం (పంటూరు జిల్లా)